

JAARVERSLAG 2016

Stichting Atelierbeheer SLAK

Utrechtsestraat 51
6811 LT Arnhem
026-3515438
algemeen@slak.nl
www.slak.nl

Teksten
Eindredactie
Foto's

Arno de Blank, Pim Coenen
Yvonne Schopenhauer
Ivonne Zijp

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Beleid en organisatie	5
Financieel verslag	8
Panden	9
Arnhem	10
Nijmegen	14
Overige plaatsen	17
Overige activiteiten	19
Nawoord	22
Bijlagen	23
Bijlage 1 Pandenoverzicht	24
Bijlage 2 Ingeschreven disciplines	25
Bijlage 3 Jaarrekening	29

Voorwoord

2016 was een enerverend jaar voor SLAK. Het was het jaar waarin de bezuinigingsdruk maximaal werd (€60.000,- subsidiekorting vanuit Arnhem, ruim een kwart van de Arnhemse subsidie). In combinatie met de taakstelling om het eigen vermogen weer positief te laten worden leidde dat tot de opdracht om het resultaat van de exploitatie met €100.000,- per jaar te verbeteren. Een zware opgave die succesvol is afgerond. De druk op de exploitatie (in gang gezet in 2014) heeft er wel voor gezorgd dat de druk op de organisatie is toegenomen. Daarnaast worden er door de subsidieverleners steeds meer opdrachten bij SLAK neergelegd.

Het was ook het jaar waarin de directeur langdurig ziek werd en in de zomer een waarnemend directeur werd aangesteld. De waarnemend directeur is direct begonnen met een herbezinning op het functioneren van de organisatie en het schrijven van een beleidsvisie voor de komende jaren ('Beleidsvisie 2017-2020, meer dan ateliers') en een werkplan voor 2017. De herbezinning was nodig vanwege de onderstaande knelpunten.

Communicatie

Van de medewerkers van SLAK worden grote communicatieve vaardigheden verwacht. Zij hebben te maken met een mondige doelgroep die van SLAK het bijna onmogelijke verwacht: veel goede vierkante meters tegen een zeer lage prijs, het liefst permanent. Daartegenover staan de eigenaren (soms gemeenten, maar ook veel particuliere eigenaren) die een strak beheer verwachten: nette panden, correcte oplevering en geen "gedoe" van individuele huurders. Hiertussen moet SLAK steeds laveren: Opkomen voor de belangen van de doelgroep en de eigenaren tevreden stellen.

Goede en duidelijke communicatie is dan essentieel: huurders laten weten waar ze aan toe zijn en geen valse verwachtingen wekken. Maar ook het vertrouwen geven dat SLAK haar huurders niet in de kou laat staan en altijd zoekt naar een aanvaardbare en werkbare oplossing. In de afgelopen jaren was er wat te weinig aandacht voor de belangen van de huurders en werd er vooral belang gehecht aan een strakke, soms als hard overkomende communicatie. Er was te weinig het besef dat SLAK gebaat is bij een soepel lopende bemiddeling tussen huurder en eigenaar. Dat betekent maatwerk leveren en niet alleen regels naleven.

Bemiddelaarsrol

Het veld en de subsidieverleners vragen van SLAK een steeds actievere bemiddelingsrol. Van SLAK wordt verwacht dat zij actief opereert in het culturele netwerk en daarbij door middel van het aanbieden van ruimte projecten en samenwerkingen mogelijk maakt, podia biedt en zo een meerwaarde voor de stad is.

Er is tijd genomen om met beheerders van gebouwen te gaan overleggen over het reilen en zeilen van hun pand. Wat gaat er goed? Waar liggen de problemen? De toon en intensiteit van de communicatie is veranderd. De insteek bij een probleem is vooral: Hoe gaan we dit samen oplossen? Inzet

daarbij is ook een regelmatige en open communicatie; door uit te leggen waarom SLAK een bepaalde insteek kiest (vaak het grotere belang laten zien versus het individuele belang), door te laten weten welke stappen SLAK onderneemt en daarover open communiceren de huurders meenemen in de besluitvorming.

Hierbij hoort ook een open en intensief contact met de eigenaren/gemeenten: laten zien dat SLAK haar afspraken nakomt en eerlijk zijn in wat SLAK waar kan maken. Het helpt dan als de andere partij ook zo'n houding nastreeft. Het onderlinge vertrouwen blijkt dan relatief snel weer toe te kunnen nemen. De waarnemend directeur ziet dit communicatietraject als een van zijn prioriteiten en neemt daarin ook zelf het initiatief.

Beheer en onderhoud

We kunnen constateren dat de achterstand in het maken van energieafrekeningen niet kleiner is geworden en dat de kwaliteit van de afrekeningen beneden de maat was. Ook het onderhoud kon beter. Onderhoudsklachten werden soms traag opgepakt en de controle op de uitvoering was niet altijd adequaat. Daarom zijn in de loop van 2016 een aantal arbeidscontracten niet verlengd en is nieuw bekwaam en betrokken personeel aangetrokken.

Opgemerkt moet wel dat SLAK ook hier in een lastige tussenpositie zit. Panden zijn vaak kort in beheer, met hele korte opzegtermijnen. Aan de andere kant verwachten huurders/gebruikers (en soms ook eigenaren) een onderhoudsniveau dat niet past bij de tijdelijkheid en de huurprijs. Er kan niet van SLAK verwacht worden dat zij een nieuw dak legt bij een opzegtermijn van een maand. Het is soms dan ook schipperen. Goede communicatie helpt ook hier.

In het eerste hoofdstuk van het jaarverslag wordt verder ingegaan op het beleid en functioneren van de organisatie. Daarnaast wordt het financieel jaarverslag gepresenteerd. Vervolgens komt met name de inhoudelijke verantwoording van onze activiteiten aan de orde. Het laatste hoofdstuk gaat in op de nevenactiviteiten van SLAK. Het jaarverslag wordt afgesloten met een nawoord en vooruitblik naar de toekomst van SLAK.

Arno de Blank, waarnemend directeur
maart 2017

Beleid en organisatie

Beleid

De missie van SLAK heeft in 2016 stand gehouden en is nog altijd het primaire doel van de organisatie:

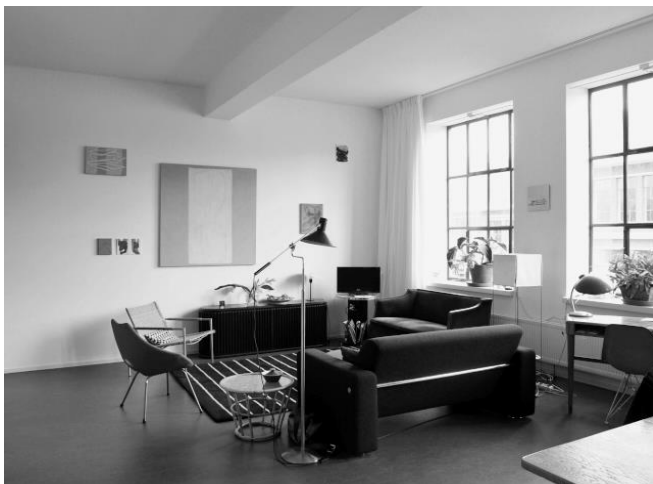
Het doel van SLAK is de creatieve economie (de creatieve individuen, initiatieven en organisaties) te faciliteren op het gebied van werkruimtes, woon-werkruimtes, ruimtes voor experimenten, presentatieruimtes en ontmoetingsruimtes.

Daarmee was SLAK ook in 2016 een basaal en integraal onderdeel van de creatieve keten op het gebied van **kennis** (opleiding, ontwikkeling, uitwisseling), **productie** (kunstenaars, vormgevers, werkplaatsen, werkruimten) en **presentatie** (musea, galleries, podia). Voor dit doel ontvangt SLAK structurele subsidies van gemeente Arnhem, Nijmegen en Apeldoorn.

Veranderende vraag

Bij de doelgroep is een duidelijke tweedeling in de vraag naar culturele werkplaatsen ontstaan: een behoefte aan permanente werkruimten en atelierwoningen en een behoefte aan tijdelijke ruimte voor experiment, samenwerking, projectmatig werken, ontmoeting, ontwikkeling en presentatie. Deze veranderende vraag vindt aansluiting bij de groeiende **maatschappelijke rol** die SLAK voor zichzelf in de toekomst ziet weggelegd. Een ateliergebouw levert een grotere bijdrage aan de **culturele infrastructuur** wanneer er niet alleen door individuen gewerkt wordt, maar wanneer er ook activiteiten plaatsvinden die een uitstraling hebben naar buiten. Exposities en presentatieplekken voor publiek, ontmoetingsruimtes voor de doelgroep en ruimte voor experiment hebben een **meerwaarde** voor de culturele sector in Gelderland.

Bij de subsidiënten is er tevens een duidelijke ontwikkeling gaande geweest. Enerzijds wordt van SLAK gevraagd om het permanente bestand zoveel mogelijk uit te breiden en te zorgen voor **doorstroming** in het aanbod aan ateliers. Anderzijds wordt gevraagd om in te spelen op nieuwe ontwikkelingen in de sector en daarbij **samenwerkingsverbanden** aan te gaan. Daarnaast wordt er door subsidiënten en samenwerkingspartners in groeiende mate om **cultureel ondernemerschap** gevraagd.

Hoewel SLAK altijd een goede balans tussen kosten en opbrengsten heeft gehad, probeert SLAK haar financiële positie nog altijd te verstevigen door middel van het aangaan van nieuwe samenwerkingen. Als partners van SLAK zijn de woningcorporaties afgevallen (hun wettelijk kader laat ontwikkeling van ateliers of atelierwoningen niet toe), maar er zijn ook nieuwe partners in beeld gekomen. Met name met particuliere vastgoedeigenaren en overheden is SLAK haar band aan het versterken. SLAK krijgt steeds meer voet aan de grond bij bijvoorbeeld zorginstellingen en projectontwikkelaars.

Nieuwe beleidsvisie

De 'Beleidsvisie 2017-2020, meer dan ateliers' gaf in 2016 vorm aan deze externe en interne veranderingen. De snel veranderende eisen en behoeften van zowel de doelgroep als de subsidiënten van SLAK zijn van invloed op de ontwikkeling en werkzaamheden binnen de organisatie. Steeds meer treedt SLAK naar buiten als culturele partij die het belangrijk vindt om een bijdrage te leveren aan de **creatieve economie** van Gelderland,

naast het puur faciliteren van (woon-) werkruimtes voor de creatieve economie. SLAK probeert daarmee een steeds duidelijker aanwijsbaar antwoord te formuleren op de vraag naar de **waarde van ateliers**.

Organisatie

Veranderende werkzaamheden

2016 stond in het teken van het aanpassen van de organisatie. De organisatie kenmerkt zich in 2016 sterk door haar twee hoofdtaken: **beheer** en **ontwikkeling**. Onder beheer vallen alle primaire processen: (reguliere) verhuur, administratie, financiële processen, automatisering, personeel. Onder ontwikkeling vallen: het verwerven van tijdelijk en permanent vastgoed, projectontwikkeling en –begeleiding, (maatwerk) verhuur, onderhoud, aangaan van samenwerkingen en allianties, marketing en fondsenwerving.

Beide hoofdtaken zijn natuurlijk onlosmakelijk met elkaar verbonden en beïnvloeden elkaar. Beheer is van nature meer gericht op **continuïteit** en **stabiliteit** (aanbodgericht). Ontwikkeling meer op het **verwerven** van atelierpanden (vraaggericht). Het verdient ook aanbeveling om beide functies beter van elkaar te onderscheiden en een gelijkwaardige positie te geven, dat is in 2016 wel duidelijk geworden. Voor subsidiënten en partners is het belangrijk dat de ontwikkeltaak helder en krachtig is. Het gaat hier immers om het zichtbaar maken van de **meerwaarde** voor de stad en provincie, de mate waarin ingespeeld wordt op **actuele ontwikkelingen**, de actualiteit van het **aanbod** en **samenwerking**. Het projectteam van SLAK heeft zich daarom in 2016 verstevigd door middel van een logische verdeling van verantwoordelijkheden. Onderlinge ondersteuning is daarbij een duidelijke kwaliteit die ervoor zorgt dat het projectteam effectief samenwerkt.

Wegens de bezuinigingen op de subsidies aan SLAK was de werkdruk van het personeel ook in 2016 erg hoog. Deze hoge **werkdruk** had tot gevolg dat er incidenteel niet tijdig gecommuniceerd werd met externe partijen (huurders, initiatieven, eigenaren, subsidiënten, partners). In 2016 is SLAK daarom door middel van het vrijmaken van extra uren gaan investeren in de **communicatie** door haar personeel. Daarnaast is er in 2015 een extra personeelslid aangenomen om te ondersteunen in de communicatie en de eventuele samenwerking met culturele initiatieven.

In de tweede helft van 2016 heeft tevens een **versteving van de administratie** plaatsgevonden, waardoor het onderdeel service- en energieafrekeningen nu professioneel is ingevuld. In 2017 zal de administratie van alle baten en lasten van het tijdelijk vastgoed inclusief energie en overige kosten bijzondere aandacht hebben. Zowel voor SLAK zelf als voor haar klanten is het belangrijk om een goed en actueel inzicht hierin te hebben. SLAK streeft ernaar om deze kosten binnen een jaar af te rekenen met haar huurders.

De klant heeft recht op duidelijkheid en een tijdige, complete en juiste respons. Niet alleen met betrekking tot financiële administratie, maar ook tot het beantwoorden van **onderhoudsvragen** en speciale **gebruikswensen**. Daarmee is SLAK in 2016 strikter geworden in het tijdig beantwoorden van deze vragen. Dit geldt overigens ook voor de partners en subsidiënten van SLAK. SLAK is een professionele organisatie waar de medewerkers relatief veel vrijheid krijgen om hun taken vorm en inhoud te geven en resultaat te sorteren. Maar de resultaten zijn uiteindelijk wel doorslaggevend.

In 2016 bestaat het volledige **team** van SLAK uit de volgende functies, verdeeld over circa zeven fte:

- Waarnemend directeur/bestuurder en Manager projecten en beleid
- Medewerker servicekosten (in dienst per september 2016)
- Medewerker onderhoud en opzichter (in dienst per maart 2016)
- Projectmanager
- Coördinator onderhoud
- Financieel ondersteunend medewerker

- Medewerker projecten en beleid
- Financieel medewerker
- Consulent verhuur

In 2016 had SLAK te maken met twee langdurig zieken. Ook nam SLAK afscheid van drie medewerkers. In 2016 heeft SLAK gedurende zes maanden een onderzoeksstagiaire in huis gehad, een student van Radboud Universiteit Nijmegen, master Kunstbeleid & Mecenaat. Tevens kreeg SLAK ondersteuning van een vrijwilliger (vrijwilliger AIR en secretaris LOA).

Aanscherping Raad van Toezicht

Hoewel SLAK al langere tijd aan veel van de principes van de **Good Governance Code** voldoet, is SLAK in 2016 in overleg met haar onbezoldigd bestuur (de Raad van Toezicht) gestart met het in beeld brengen van de principes. Onderlinge afspraken worden in 2017 verder aangescherpt. Hierbij gaat het met name om: aansprakelijkheid van de directeur-bestuurder, jaarlijkse evaluatie van het besturingsmodel, de verdeling van taken en verantwoordelijkheden tussen de directeur-bestuurder en de raad van toezicht, hoe om te gaan met eventuele financiële risico's en vaststelling van de taakverdeling van de leden van de Raad van Toezicht onderling.

In 2016 werd de samenstelling van de **Raad van Toezicht** gewijzigd:

- Gerard Velthuisen – Voorzitter
- Claudia Lap – Algemeen lid (juridisch deskundige)
- Han Rottink – Algemeen Lid (bestuurskundige)
- Harmen Liemburg – Algemeen lid (grafisch vormgever, regio Arnhem)
- Marije Vermeulen – Algemeen lid (beeldend kunstenares, regio Apeldoorn)
- Rik Luijmes – Algemeen lid (theatermaker, regio Nijmegen)

Financieel verslag

In bijlage 3 treft u het complete financieel jaarverslag opgesteld door onze accountant DVE. Het positieve resultaat van € 55.867,- zal toegevoegd worden aan het vermogen, waarmee we goed op koers zijn om aan de doelstelling om uiterlijk in 2018 geen negatief vermogen meer te hebben te kunnen voldoen.

Met name op het vlak van de personeelskosten zijn er bijzondere ontwikkelingen geweest. Enerzijds namen de kosten toe door het aannemen van een directiesecretaresse begin 2016, anderzijds zijn de kosten lager uitgevallen doordat zowel de directeur als de directiesecretaresse in de loop van 2016 uit zijn gevallen en er voor gekozen is deze functies niet of slechts intern te vervangen. Per saldo betekent dit dat er tweeënzeventig uur zijn vervangen door zeven uur. Dit levert een eenmalige besparing op van ongeveer € 45.000,- in 2016. Dit is mogelijk geweest door een grote inzet van het voltallige personeel en een zeer efficiënte werkwijze.

SLAK probeert al jaren zo efficiënt mogelijk te werken, de kosten te beperken en ook zoveel mogelijk huuropbrengsten te genereren uit de panden en de projecten. Hierdoor is de verhouding totale inkomsten en ontvangen subsidie een voor culturele instellingen ongekennd goede verhouding. De subsidies bedragen 22% van de totale inkomsten (exclusief door huurders betaalde voorschotbedragen voor service en energie).

Een belangrijk deel van de beperking van de kosten, zonder dat dit ten koste gaat van de kwaliteit van de bedrijfsvoering, valt te vinden in een goed personeelsbeleid (aannee van deskundig en gemotiveerd personeel) en automatisering. In 2016 is vooral ingezet op het gericht aannemen van gekwalificeerd en gemotiveerd personeel.

Panden

In beheer

Begin 2016 had SLAK in totaal vijfhonderdzevenentachtig ateliers in beheer, verdeeld over drieënnegentig panden. Eind 2016 is het aantal gestegen naar zeshonderdeenenvertig ateliers, verdeeld over zevenennegentig panden. Het aantal ateliers dat SLAK beheerde in 2016 had een **toename van ruim acht procent**.

In 2016 verloor SLAK vijf panden, maar kreeg er acht panden bij. Daarnaast was SLAK in 2016 met tweeëntwintig projecten bezig die niet door zijn gegaan of na 2016 nog in ontwikkeling zijn (voor het totale overzicht van alle panden zie bijlage 1).

Huurders en kandidaten

Het merendeel van deze panden is tijdelijk, waardoor er altijd behoefte is aan het verwerven van nog meer panden. Ook op de wachtlijst staan nog ruim **negenhonderd kandidaat-huurders**. Dit zijn met name individuele kunstenaars die op zoek zijn naar een atelier, eventueel in combinatie met een woonruimte. Meer informatie over de verschillende disciplines die bij SLAK staan ingeschreven is te vinden in bijlage 2.

Uit ervaring weet SLAK dat er buiten de wachtlijst om nog een extra vraag naar werkruimtes voor de creatieve economie in Gelderland ligt. Deze groep bestaat voornamelijk uit culturele initiatieven. Denk hierbij aan kleine of grotere groepen kunstenaars, creatief ondernemers en culturele organisaties.

Vraag en aanbod

Per gemeente is de situatie van vraag en aanbod naar ateliers verschillend. De projecten van SLAK zijn dat ook en daarom worden de plaatsen apart besproken (in de volgende drie hoofdstukken: Arnhem, Nijmegen en overige plaatsen). Per hoofdstuk wordt een overzicht gegeven van de **beëindigde SLAK-panden** en de **projecten** waar SLAK in 2016 mee bezig was. Daarnaast zal er per gemeente kort ingegaan worden op de **actualiteit** en **kwaliteit** van het aanbod, **meerwaarde** voor de stad/gemeente en **samenwerking** met externen. Afsluitend wordt er een overzicht gegeven van de **culturele initiatieven** die SLAK in 2016 huisvesting kon bieden.

Arnhem

Panden

<i>Projecten:</i>	<i>Status:</i>
't Duifje	gerealiseerd
Arnhems Buiten	gerealiseerd
Artist in Residence	gerealiseerd
Doorwerthlaan	in ontwikkeling
Driekoningenstraat	gerealiseerd
Elektrum	gerealiseerd
Groot-Klimmendaal	gerealiseerd
ING Gebouw	in ontwikkeling
Koepelgevangenis	in ontwikkeling
Melkfabriek	in ontwikkeling
Radartoren	niet gerealiseerd
Short Stay	gerealiseerd
Sint Janskerkstraat	in ontwikkeling
Steenfabriek Meinerswijk	in ontwikkeling

Beëindigde panden:

- Rappardstraat
- Trans 26/27/27B

Situatie

Voor SLAK stond 2016 Arnhem in het teken van de **vergroting van het aanbod** aan ateliers. Verwacht werd dat een aantal belangrijke contracten zouden worden beëindigd; met name de contracten van het atelierpand aan de Broerenstraat, de gebouwen op Kamp Koningsweg Noord en het schoolgebouw aan de Ds. Bechtlaan leken te gaan aflopen. Gelukkig was dit in 2016 nog niet het geval, waardoor SLAK meer ruimte kreeg in het zoeken van goede alternatieven. Dit heeft er in geresulteerd dat SLAK op Arnhems Buiten (het voormalige KEMA-terrein) een sterke voet aan de grond heeft gekregen. Begin 2016 kreeg SLAK daar maar liefst drie atelierpanden in haar beheer. In 2017 verwacht SLAK nog een aantal panden in beheer te krijgen. Hiermee zal het probleem rondom de Broerenstraat, KKN en de Ds. Bechtlaan kunnen worden opgevangen.

Ook **inhoudelijk** spijkerde SLAK flink aan de weg in Arnhem. SLAK heeft veel gesprekken gevoerd met verschillende organisaties uit de culturele sector en wist in 2016 heel goed in kaart te brengen wat de vragen, wensen en behoeften van de doelgroep zijn. SLAK probeert haar doelgroep over de volle breedte te ondersteunen; niet alleen de (zowel startende als meer gevestigde) beeldend kunstenaar kan een atelier krijgen bij SLAK, ook voor muzikanten, dansgezelschappen en creatieve initiatieven maakt SLAK zich in 2016 sterk. SLAK wist daarmee in Arnhem ook de kleinere initiatieven, de groep die het in Arnhem wat moeilijker heeft, te ondersteunen.

Het aanbieden van **presentatie- en ontmoetingsruimtes** was daar ook een onderdeel van. Het takenpakket van SLAK breidde zich daarmee uit: van enkel atelierv huurder naar ondersteuning in de gehele keten van kennis, productie en presentatie. SLAK week echter nooit af van haar hoofddoel: de uitvoering lag altijd in handen van de samenwerkingspartners van SLAK. Deze verschillende facetten van haar vak wil SLAK in

de toekomst doorzetten in Arnhem. Met name in de Koepelgevangenis hoopt SLAK naast het aanbieden van ateliers te kunnen voorzien in de veranderende en meer inhoudelijke vragen van de doelgroep. In de projecten waar SLAK zich in 2016 mee bezig hield is de **nieuwe koers** van SLAK terug te zien:

Projecten

Arnhems Buiten

Begin 2016 stond in het teken van het in beheer nemen van een aantal gebouwen op Arnhems Buiten, het voormalige KEMA-terrein. Op deze locatie staan veel prachtige rijksmonumenten in een parkachtige omgeving. De eigenaar is het geheel aan het heroverwegen en daarom kreeg SLAK zowel gebouw B30 als gebouw B46 in haar beheer. Hierdoor kwamen er in Arnhem tientallen ateliers bij. In B30, een monumentaal gebouw met theaterzaal, huisvest SLAK studenten van ArtEZ, een mediaklub voor autisten en enkele individuele kunstenaars. Ook woont hier een tweetal beheerders. In B46, een groot monumentaal kantoorgebouw, huisvest SLAK met name ontwerpers en beeldend kunstenaars die “schoon werken”.

Artist in Residence

Begin 2016 werd SLAK benaderd door de initiatiefneemsters van boekwinkel WALTER. Zij waren op zoek naar een plek in Arnhem waar zij hun boekwinkel annex koffi corner annex studio konden vestigen. Spijkerstraat 19, de locatie van de Artist in Residence van SLAK, zou heel geschikt zijn voor WALTER. SLAK besloot daarom haar gastatelier te verhuizen naar een vrijgekomen verdieping aan de Weerdsjesstraat 8. In dit voormalige kantoorpand aan de rand van de binnenstad bevinden zich op de benedenverdieping de projectruimtes van Circa...Dit. De bovenverdieping is ingericht als nieuwe Artist in Residence voor (inter)nationale kunstenaars. De nieuwe plek voor het gastatelier biedt nieuwe energie om na te denken over een cultureel-inhoudelijke invulling. Hierbij wordt expliciet samenwerking gezocht met andere culturele organisaties in Gelderland. Ook het aanschrijven van fondsen en sponsors zal onderdeel zijn van dit meer inhoudelijke project van SLAK.

't Duifje

In 2016 rondde SLAK succesvol het project rondom 't Duifje af: de ontwikkeling van veertien permante ateliers in een voormalige kapschuur in Arnhem-Zuid. Er waren veel geïnteresseerden voor een atelier in 't Duifje en het gebouw zat daarom nagenoeg direct vol. Naast de ateliers wordt er nog een aparte gezamenlijke buitenwerkruimte gerealiseerd. Tevens is er een gezondheidscentrum gevestigd.

Doorwerthlaan

In de Arnhemse wijk Presikhaaf zou naar verwachting in 2016 een school vrijkomen. SLAK zou dit gebouw graag in beheer nemen voor haar doelgroep. Echter komt deze school naar verwachting pas in 2017 vrij. Wanneer hier sprake van is zal SLAK er weer bovenop gaan zitten.

Driekoningenstraat

Wegens een lange periode van leegstand is SLAK actief op zoek gegaan naar een nieuwe invulling van het voormalige postkantoor aan de Driekoningenstraat in Arnhem. Dit heeft zijn vruchten afgeworpen: SLAK heeft hier sinds de zomer van 2016 huisvesting kunnen bieden aan de nieuwe masteropleiding van ArtEZ: International Masters Artist Educators.

Elektrum

Het Elektrum is het derde gebouw op het terrein van Arnhems Buiten dat SLAK in 2016 in haar beheer heeft gekregen. Het gaat om een voormalig congrescentrum met verschillende soorten grote ruimtes. In eerste instantie is SLAK het gebouw gaan beheren met behulp van drie bewoners met een bruikleenovereenkomst. Intussen huisvest het gebouw een aantal bandjes die op zoek waren naar een muziekruimte. Daarnaast werd het gebouw in 2016 meerdere malen ingezet voor evenementen. Hoogtepunten waren de afstudeershow van de mode-opleiding van ArtEZ en de veiling van kunstwerken in het bezit van de gemeente door het Notarishuis. Ook in 2017 zal het gebouw gebruikt worden voor culturele evenementen. Zo staan er onder andere exposities van verschillende kunstenaars en vormgevers op de planning.

Groot-Klimmendaal

In de bosrijke omgeving van de Heijenoordseweg heeft SLAK sinds het voorjaar van 2016 het voormalige revalidatiegebouw van Klimmendaal in beheer. Het gebouw kreeg in de zomer van 2016 al meteen een bijzondere functie: in het kader van Sonsbeek 2016 zochten internationale kunstenaars een tijdelijk onderkomen in Arnhem. De huisvesting voor wisselende gasten en groepen was een groot succes.

ING Gebouw

Rond de zomer van 2016 heeft SLAK met de nieuwe eigenaar van het voormalige ING kantoorgebouw aan de Velperweg afgesproken om in het voorjaar van 2017 te kijken naar het (tijdelijk) in beheer nemen van het gebouw. Het gebouw is enorm groot en is waarschijnlijk vooral geschikt voor evenementen en korte projecten. Hiervoor zoekt SLAK samenwerking met culturele partijen uit de stad.

Koepelgevangenis

Begin 2016 was de Koepelgevangenis nog een locatie voor opvang van vluchtelingen. In de loop van 2016 hebben de laatste vluchtelingen de Koepelgevangenis verlaten en is het gebouw in beheer gekomen bij Kabath. In de tussentijd heeft SLAK, in samenwerking met partner BOEi, niet stilgezeten. In 2017 verwacht SLAK samen met BOEi een bieding te kunnen doen. Er is een plan ontwikkeld voor de invulling van het gebouw. De Koepel moet een bruisende plek worden voor alle culturele disciplines: modeontwerpers, muzikanten, beeldend kunstenaars, schrijvers, theatermakers, vormgevers, ontwerpers, ambachtslieden en andere creatief ondernemers. De ruimte van de Koepel zelf zal zoveel mogelijk publiekelijk toegankelijk zijn en gebruikt worden voor (kleinschalige) culturele evenementen zoals exposities, projecten, voorstellingen en (kunst)beurzen. Maar ook opengestelde ateliers, kleine winkeltjes, galeries en goede horecavoorzieningen leveren een bijdrage aan de nieuwe publieke functie van de voormalige gevangenis. Bij de invulling van de gebruikers zal door SLAK en de andere initiatiefnemende partijen (BOEi, SBH Architecten, Kuiper Arnhem en FDP) veel aandacht worden besteed aan de mate waarin gebruikers elkaar onderling kunnen aanvullen en versterken.

Melkfabriek

SLAK heeft in 2016 deelgenomen aan verschillende gesprekken over (tijdelijke) invulling van de voormalige Melkfabriek in Arnhem. Het gebouw stond al jaren leeg en is daardoor erg verslechterd. Een tijdelijke invulling is dan ook niet heel reëel; het in gebruik nemen van het gebouw vergt hoge investeringen. Gemeente Arnhem heeft in 2016 een ontwikkelaar gevonden die het gebouw en de grond eromheen gaat herontwikkelen tot een woon-werkplek voor creatieven. Atelierwoningen zouden hiervoor wellicht een goede invulling kunnen zijn.

Radartoren

In 2016 heeft SLAK nogmaals een poging gedaan voor het aankopen van de voormalige Radartoren aan de Koningsweg in Arnhem-Noord. SLAK heeft net achter het net gevestigd; het gebouw is verkocht aan een andere ontwikkelaar die een hoger bod deed dan het bod dat SLAK in eerste instantie heeft gedaan.

Sint Janskerkstraat.

In 2016 is verder gewerkt aan het plan om drie nieuwbouwatelierwoningen te realiseren op het terrein van de aangekochte school aan de St. janskerkstraat. In een workshop samen met de gemeente werden de contouren voor de bestemmingsplanwijziging vastgelegd. Besloten werd om het ontwerp van Nexit Architecten niet zelf te ontwikkelen maar om de grond inclusief het plan te verkopen aan een ontwikkelende partij. Hiervoor werden vier partijen benaderd. In de loop van 2017 zal de overdracht plaatsvinden. De opbrengst zal gebruikt worden om de hypotheek op de school te verlagen (dus dalende exploitatielasten voor dit object), een extra slag te maken in achterstallig onderhoud en gemaakte kosten terug te verdienen.

Short Stay

De tijdelijke leegstand van een studio aan de Dijkstraat in Arnhem gaf SLAK de aanleiding voor het ontwikkelen van een Short Stay voor culturele professionals die voor hun werk tijdelijk in de regio Arnhem willen wonen. Het gaat om bijvoorbeeld gastdocenten, -dirigenten en andere mensen uit het culturele veld. In 2016 verbleef onder andere een Canadese danseres van dansgezelschap Jens van Daele's Burning Bridges in de studio. Het appartement heeft alle voorzieningen die nodig zijn voor een aangenaam en zelfstandig verblijf. Met het Short Stay-appartement wil SLAK de voorzieningen voor het culturele netwerk van de stad verder versterken.

Steenfabriek Meinerswijk

In samenwerking met BOEi is SLAK in 2016 gestart met het zoeken naar een (zowel tijdelijke als permanente) culturele invulling van de voormalige steenfabriek in Meinerswijk. Het tijdelijke plan is om de voormalige ovens van het gebouw te ontwikkelen tot buitenwerkplaatsen voor beeldhouwers en andere beeldend kunstenaars met grof werk. In de permante sfeer is SLAK in samenwerking met BOEi en NEXIT Architecten eind 2016 gestart met het maken van een plan voor de langere termijn.

Initiatieven

In Arnhem huisvestte SLAK onder andere de onderstaande culturele initiatieven:

- Circa...Dit
- Code Rood
- Funny Farm Illustratiestudio
- Jens van Daele Burning Bridges
- KUNSTportaal
- MAISON the Faux
- Sonsbeek 2016
- Suze May Sho
- Theater het Hof
- WALTER

Nijmegen

Panden

<i>Projecten:</i>	<i>Status:</i>
Batava Fabriek	in ontwikkeling
Belastingkantoor	in ontwikkeling
Doornroosje	in ontwikkeling
Kinderdorp Neerbosch	in ontwikkeling
Krekelstraat 10	in ontwikkeling
NYMA	in ontwikkeling
Veldstraat	gerealiseerd
Seinhuis	in ontwikkeling
Stadswinkel	in ontwikkeling
Villa Nova	in ontwikkeling
Zwanenveld	in ontwikkeling

Beëindigde panden:

- Krekelstraat 8
- Prins Hendrikstraat 7

Situatie

De situatie van SLAK in Nijmegen stond in 2016 daarnaast in het teken van het **nieuwe atelierbeleid**. In dit nieuwe beleid legt gemeente Nijmegen de focus op **doorstroming** in ateliers. Hiermee wil de gemeente bewerkstelligen dat ook de jonge, startende kunstenaars eerder een atelierruimte tot hun beschikking krijgen. In samenwerking met de afdeling Cultuur van gemeente Nijmegen onderzocht SLAK de mogelijkheden om de doorstroming in de sector te bevorderen. Het plan is om gefaseerd contracten voor periodes van vijf jaar aan te gaan bieden.

In 2016 probeerde SLAK ook op eigen initiatief meer voet aan de grond te krijgen in gemeente Nijmegen. SLAK onderhoudt goede contacten met **culturele initiatieven** uit de stad. SLAK zou deze initiatieven graag snel van een plek willen voorzien omdat SLAK merkt dat dit van zichtbaar toegevoegde waarde is voor de stad doordat de pluriformiteit aan kunstmakers en de diversiteit van het culturele aanbod worden vergroot. SLAK merkt daarnaast dat de jonge makers in Nijmegen veelal interdisciplinair werken; er worden snel **samenwerkingen** opgebouwd tussen de verschillende kunstdisciplines. Met nieuwe panden wil SLAK de jongere groep nog beter voorzien.

In 2016 heeft een evaluatie met de afdeling Vastgoed van gemeente Nijmegen plaatsgevonden waarbij de conclusie is getrokken dat het zeer tijdelijke beheer niet meer door SLAK zal worden gedaan. Afsproken is dat de focus komt te liggen op panden, met name schoolgebouwen, die voor een wat langere tijd (minimaal een jaar) beschikbaar zijn. In 2016 heeft deze afspraak nog niet tot concrete resultaten geleid. Door de veranderde afspraken met de afdeling Vastgoed zijn er geen nieuwe winkelpanden bijgekomen in Nijmegen. Om die reden is SLAK in Nijmegen nog actiever geworden in het benaderen van **particuliere vastgoedeigenaren**. Deze inspanningen hebben geleid tot een aantal nieuwe projecten in 2016.

Projecten

Batava Fabriek

SLAK is in gesprek met de aankomende eigenaar en ontwikkelaar van deze voormalige boterfabriek over de mogelijkheden voor herontwikkeling tot tijdelijke of permanente ateliers.

Belastingkantoor

Het voormalige Belastingkantoor tegenover het station in Nijmegen werd in 2016 herontwikkeld tot een nieuwe (tijdelijke) locatie voor het COA. Vanuit de pers ontving SLAK het bericht dat een gedeelte van het gebouw echter nog leeg zal blijven staan. SLAK heeft veel mensen binnen haar doelgroep die graag zouden willen werken in een omgeving zoals het COA. Eind 2016 heeft SLAK daarom een voorstel voor het gebruik van de leegstaande ruimtes ingediend bij de verantwoordelijke projectleider van gemeente Nijmegen.

Doornroosje

SLAK beheerde ook in 2016 dit gebouw. De huidige gebruikers (band De Staat en POEMA Producties) richtten zich in 2016 op hun plannen voor herontwikkeling tot muzikale broedplaats.

Kinderdorp Neerbosch

In dit groene gebied aan de buitenrand van Nijmegen staan een aantal zeer geschikte paddenstoelvormige paviljoens. SLAK is met verschillende eigenaren in gesprek over de mogelijkheden om hier in de tijdelijke of permanente sfeer ateliers en andere culturele voorzieningen te huisvesten.

Krekelstraat 10

Samen met de afdeling Vastgoed van gemeente Nijmegen wordt onderzocht of deze locatie geschikt is als atelierpand voor een langere periode. Het gebouw leent zich uitstekend voor het huisvesten van een aantal culturele initiatieven.

NYMA

Eind 2016 nam SLAK deel aan de kick-off over de herontwikkeling van het NYMA-terrein. Er wordt gewerkt aan een voorstel voor het ontwikkelen van ateliers en/of werkplaatsen op tijdelijke dan wel permanente basis. Hierover is contact met de projectleiders vanuit de gemeente.

Veldstraat

Sinds 2015 beheert SLAK een voormalige praktijkschool aan de Veldstraat in Nijmegen door middel van tijdelijke bewoners. Sinds begin 2016 is de Veldstraat verder ingevuld met ateliers en fungeerde sindsdien als jong en initiatiefrijk atelierpand. Er vonden verschillende activiteiten plaats vanuit diverse culturele disciplines (muziek, beeldende kunst, theater, literatuur). De verwachting is dat het contract met de eigenaar vanwege herontwikkeling zal worden beëindigd.

Seinhuis

In samenwerking met Bewonersorganisatie Bottendaal (Werkgroep Spoorkuil Bottendaal) is SLAK in 2016 op zoek gegaan naar initiatiefnemers die aan de slag willen met en in het voormalige Seinhuis in de Nijmeegse Spoorkuil. SLAK heeft begin 2016 een open inschrijving gehouden voor het indienen van plannen. Er zijn 5 plannen geselecteerd. Vanuit de wijk is er een budget gereserveerd, dat in 2016 nog niet is uitgegeven. In 2016 stagneerde de uitvoering van de plannen, doordat de NS (de huidige eigenaar) en de gemeente in onderhandeling zijn over het gebied. Er is vooralsnog onduidelijkheid over de toekomst van het Seinhuis dan wel de Spoorkuil als geheel. Begin 2017 verwacht SLAK meer duidelijkheid.

Stadswinkel

In samenwerking met het creatieve initiatief RUIS heeft SLAK in 2016 een voorstel gedaan richting de afdeling Vastgoed van gemeente Nijmegen over tijdelijk gebruik. RUIS zou in dit gebouw graag tijdelijk een plek voor exposities van en discussies over kunst willen opzetten. Het gebouw is erg groot, waardoor het ook mogelijkheden biedt voor het tijdelijk huisvesten van kunstenaars. Vooralsnog is er geen reactie gekomen vanuit de gemeente.

Villa Nova

Gemeente Nijmegen heeft besloten een aantal tot nog toe tijdelijke atelierpanden permanent te maken en de voorzieningen te verbeteren. Het gaat om de panden aan de Villa Novastraat, de Hessenberg en de Dobbelsmannweg. Villa Nova is het eerste pand dat vanuit de gemeente zal worden aangepakt. SLAK gaat samen met de gemeente in gesprek met de huidige gebruikers over de consequenties wat betreft huurprijzen en de grootte van de ruimtes.

Zwanenveld

In samenwerking met Portaal is SLAK in 2016 begonnen met het onderzoeken van de mogelijkheden voor het ombouwen van een voormalige recreatieruimte tot atelierwoning. Naar verwachting zal dit project begin 2017 tot resultaat leiden.

Initiatieven

In Nijmegen huisvestte SLAK onder andere de onderstaande culturele initiatieven:

- De Staat
- Gebroeders van Limburgfestival
- Het Eerste Uur
- POEMA Producties
- Theatergroep Greppel
- Wintertuin
- White Suit Projections
- Europese Stichting Joris Ivens
- De Theaterstraat

Overige plaatsen

Panden

<i>Projecten:</i>	<i>Status:</i>
Arthur Koolkazerne, Ede	in ontwikkeling
Asielzoekerscentrum, Grave	niet gerealiseerd
Egerlaan, Apeldoorn	in ontwikkeling
Enka, Ede	niet gerealiseerd
Klooster, Renkum	gerealiseerd
Kunstcampus, Loenen	in ontwikkeling

Beëindigde panden:

- Generaal Urquhartlaan, Oosterbeek

Situatie

Algemene situatie in Gelderland

Ook buiten gemeente Arnhem en Nijmegen was SLAK in 2016 actief. In lijn met het **nieuwe cultuur- en erfgoedbeleid** van provincie Gelderland is SLAK in 2016 opnieuw gaan kijken naar de mogelijkheden van leegstaande gebouwen in de krimpregio's. Hoewel een project in Bredevoort niet geheel succesvol is geweest, denkt SLAK erover om meer atelierpanden buiten de grote steden te gaan aanbieden. Het is echter de vraag of hier behoefte aan is binnen de doelgroep.

Aan de andere kant biedt het voor SLAK te mogelijkheid om een **nieuwe doelgroep** (die buiten de steden atelierruimte zoekt) aan te spreken en contacten met kleinere gemeentes in de provincie aan te boren. Het project in Loenen (zoals verderop in dit hoofdstuk omschreven) zal hiervoor in 2017 een pilot gaan vormen.

Ook buiten Gelderland liepen er verschillende mogelijkheden voor de doelgroep van SLAK. De statuten van SLAK laten het echter niet toe om buiten Gelderland actief te zijn. In 2016 is gestart met het onderzoek naar de mogelijkheden van het oprichten van een tweede stichting die deze projecten wel mogelijk zou kunnen maken.

Situatie per gemeente

- In Ede heeft SLAK de herontwikkeling van een voormalige kazerne tot atelierwoningen doorgezet en heeft SLAK in samenwerking met BOEi de mogelijkheden voor een culturele invulling van een voormalig kantinegebouw op het Enka-terrein onderzocht. Dit project is komen te vervallen vanwege de onmogelijkheden van het gebouw.
- Gemeente Apeldoorn is in 2016 begonnen met het in werking stellen van het afstoten van panden. De atelierpanden die SLAK voor de gemeente in haar beheer heeft vallen hier ook onder. In Apeldoorn is SLAK daarom in 2016 gestart met de zoektocht naar nieuwe panden. Met name in de zorgsector worden nieuwe netwerken aangeboord.
- In gemeente Renkum (in Oosterbeek) verloor SLAK een belangrijk atelierpand aan de Generaal Urquhartlaan. Gelukkig heeft SLAK eind 2016 een oplossing gevonden op Arnhems Buiten (de gebouwen op grondgebied van gemeente Renkum). Ook in Renkum heeft SLAK een voormalig klooster in beheer genomen. Daarnaast is SLAK in 2016 met gemeente Renkum in gesprek gegaan over de mogelijkheden van het plaatsen van Tiny Houses als (mobiele) ateliers. Dit project wordt doorgezet in 2017.

Projecten

Arthur Koolkazerne, Ede

In samenwerking met Bouwbedrijf Kreeft herontwikkelt SLAK een voormalige kazerne tot atelierwoningen. Dit unieke kazernecomplex uit het begin van de vorige eeuw wordt getransformeerd tot een nieuw, veelzijdig woon-werkpand voor kunstenaars en creatief ondernemers. Er worden atelierwoningen gebouwd die te huur worden aangeboden aan de doelgroep van SLAK. Op het terrein zijn allerlei initiatieven te vinden zoals het Akoesticum, de bierbrouwerij, een kinderopvang en multimediabedrijven.

Asielzoekerscentrum, Grave

Begin 2016 gaf BOEi aan SLAK de mogelijkheid om een aantal gebouwen op een voormalig militair kazerneterrein in Grave in beheer te nemen. Het zou een mooie plek zijn voor bijvoorbeeld Nijmeegse kunstenaars die buiten de stad willen werken. Grave bevindt zich echter net buiten de provinciegrens waardoor het voor SLAK niet mogelijk was om dit project op te starten.

Egerlaan, Apeldoorn

In 2016 is SLAK gestart met het onderzoeken van de financiële mogelijkheden voor het aankopen van het atelierpand aan de Egerlaan. Het gaat om een voormalig sanatorium in de bossen van Apeldoorn dat ongeveer twaalf kunstenaars huisvest (zowel wonen als werken).

Enka, Ede

Op het Enka-terrein in Ede bevindt zich een voormalig kantinegebouw waarvan BOEi de eigenaar is. Aan SLAK werd gevraagd om te kijken naar een culturele invulling van een van de verdiepingen. SLAK heeft hier niet in kunnen voorzien omdat het gaat om een grote ruimte die moeilijk op te splitsen is in meerdere units.

Klooster, Renkum

Begin 2016 kreeg SLAK een voormalig klooster in Renkum tijdelijk in beheer. In dit gebouw woont een bewoner en zijn drie ateliers gehuisvest.

Kunstcampus, Loenen

Initiatiefnemers van de democratische school de Aventurijn uit Loenen hebben SLAK in 2016 gevraagd mee te denken met het realiseren van atelierwoningen op grondgebied van de Aventurijn. Binnen de doelgroep van SLAK zijn er verschillende kunstenaars geïnteresseerd in dit project. Daarnaast biedt het de mogelijkheid voor SLAK om haar doelgroep uit te breiden naar de omgeving van Loenen, Zutphen, Dieren, Deventer en Apeldoorn. Ook biedt het project aanleiding om contact te leggen met de verschillende gemeentelijke overheden in de omgeving.

Initiatieven

Buiten Arnhem en Nijmegen huisvestte SLAK onder andere de onderstaande culturele initiatieven:

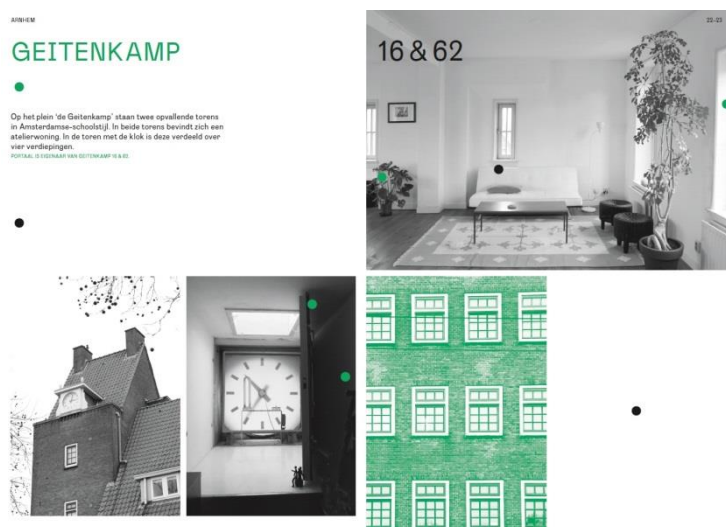
- Scarabee
- Stichting Ateliers Apeldoorn

Overige activiteiten

Naast het verhuren van ateliers en het vergroten van haar inhoudelijke bijdrage aan de culturele sector heeft SLAK zich in 2016 beziggehouden met een aantal belangrijke **nevenactiviteiten**.

Jubileum

In 2016 bestond SLAK vijftig jaar. SLAK heeft nadrukkelijk stilgestaan bij dit feestelijke moment door een **jubileumboek** te publiceren. Het boek toont een verzameling van foto's en beschrijvingen van dierbare atelierpanden. De foto's die in het boek staan zijn gemaakt door Ivonne Zijp en het boek is ontworpen door Corine van der Wal, grafisch ontwerpster én een van de initiatiefnemsters van boekwinkel WALTER aan de Spijkerstraat.

Het boek werd gepresenteerd op Kamp Koningweg Noord, tijdens de Code Rood-bijeenkomst van 29 oktober 2016. Relaties van SLAK waren welkom om het boek af te halen en kregen tevens een rondleiding op het terrein van de organisatie van Code Rood; een mooi moment voor SLAK om te **netwerken**. Ook de huurders van SLAK-panden waren welkom om het boek gratis op te halen. Het boek wordt sindsdien gebruikt als ondersteuning bij gesprekken met externen.

Makelaarsfunctie

SLAK trad in 2016 regelmatig op als makelaar tussen vastgoedeigenaren en de culturele sector. In vijftig jaar tijd heeft SLAK heel wat kennis over vastgoed en projectontwikkeling opgedaan. Om die reden is SLAK een vanzelfsprekend **aanspreekpunt** als het gaat om advies over aankopen, huren, ontwikkelen en cultureel vastgoed. Hoewel dit soort opdrachten niet behoren tot het structurele werk van SLAK, is het een functie die SLAK koestert en graag door blijft zetten.

Daarnaast vraagt het veld (en de subsidieverleners) van SLAK een steeds actievere **bemiddelaarsrol**. Van SLAK wordt verwacht dat zij actief opereert in het culturele netwerk en daarbij door middel van het aanbieden van ruimte projecten en samenwerkingen mogelijk maakt, podia biedt en zo een **meerwaarde** voor de stad is.

Communicatie

Naast het ontwerpen van het jubileumboek van SLAK is Corine van der Wal in 2016 gestart met het ontwerpen van een **brochure** over SLAK. Deze brochure is met name bedoeld als medium om te laten zien wat SLAK kan betekenen voor vastgoedeigenaren. In de brochure worden de verschillende vormen van **professioneel vastgoedbeheer** door SLAK gepresenteerd. Ook wordt verteld wat de meerwaarde van SLAK als leegstandsbeheerder is in tegenstelling tot een commerciële leegstandsbeheerder. Begin 2017

wordt de brochure gedrukt. De teksten zijn geschreven met ondersteuning van bedrijfsjournalist Gemma Schoot.

Daarnaast probeert SLAK steeds duidelijker naar buiten te brengen wat haar functie is in de culturele sector. Kortom wat er in de panden van SLAK gebeurt. Om die reden heeft SLAK in 2016 een nieuw **platform** op haar website gelanceerd. Op dit platform krijgen huurders en gebruikers van SLAK panden de mogelijkheid zich zelf, hun werk en eventuele evenementen in SLAK-panden (zoals workshops en voorstellingen) te presenteren.

Onderzoeksstage

Vanaf zomer 2016 deed Mirte van Rooijen in opdracht van SLAK **onderzoek** naar de culturele, sociale en economische **waarde** van ateliers en broedplaatsen. Zij liep haar onderzoeksstage vanuit de masteropleiding Kunstbeleid aan de Radboud Universiteit in Nijmegen. Haar onderzoek behelsde met name literatuuronderzoek. Mirte heeft grondig onderzoek gedaan, maar de resultaten vielen tegen: er was weinig concreet onderzoek te vinden over de waarde van cultuur, laat staan over de waarde van ateliers. Het onderzoek van Mirte biedt echter aanknopingspunten voor vervolgonderzoek.

Landelijk Overleg Ateliers

Ook in 2016 nam SLAK actief deel aan het **Landelijk Overleg Ateliers**, een bijeenkomst van atelierbeheerstichtingen uit Nederland en Vlaanderen die tweemaal per jaar wordt gehouden. De voorjaarsbijeenkomst vond plaats in Arnhem, waar SLAK haar collega's rondleidde over het terrein van Arnheims Buiten. Tevens werd er vergaderd in boekwinkel WALTER. De najaarsbijeenkomst vond plaats bij Stroom in Den Haag, waar Mirte van Rooijen haar onderzoek naar de waarde van ateliers presenteerde. Het secretariaat wordt gevoerd door Hetty den Besten. Hetty is tevens vrijwilliger bij SLAK. Als vrijwilliger begeleidt zij sinds 2016 de gasten die verblijven in de Artist in Residence.

Provincie Gelderland

Begin 2016 heeft SLAK uitgebreid meegedacht met het **nieuwe cultuur- en erfgoedbeleid** van provincie Gelderland. Via het forum Cultuur & Erfgoed werden Gelderse culturele instellingen gevraagd input te leveren voor het nieuwe beleid. De notitie van SLAK richtte zich met name op talentontwikkeling, economische gebiedsontwikkeling en transformatie en de rol die ateliers daarin spelen:

'SLAK speelt een cruciale rol bij het vinden, ontwikkelen en duurzaam beheer van ateliers en andere werkruimtes voor de creatieve industrie. SLAK vindt het belangrijk dat er enerzijds ruimte beschikbaar is waar professionals en amateurs zich op cultureel vlak kunnen ontwikkelen. Anderzijds zijn (kleine) podia, waar kunstenaars zich kunnen presenteren, van belang voor de zichtbaarheid van het culturele klimaat in Gelderland. SLAK merkt dat ook provincie Gelderland met haar toekomstige beleid ruimte wil geven aan cultuur en erfgoed, zodat zowel artistieke als maatschappelijke en economische ontwikkelingen kunnen opbloeien binnen Gelderland. Volgens SLAK dient de rol van ateliers en werkplaatsen voor de creatieve industrie daarbij zeker niet onderschat te worden. Door ondersteuning aan SLAK te verlenen realiseert de provincie haar hierboven genoemde doelstellingen.' ('Visie van SLAK Atelierbeheer op provinciaal cultuur- en erfgoedbeleid').

Eind 2016 presenteerde de provincie haar nieuwe cultuur- en erfgoedbeleid. Deze notitie heeft niet geleid tot een structurele bijdrage vanuit de provincie, maar de provincie onderschreef wel degelijk het **belang** van ateliers voor de ontwikkeling van kunstenaars. Twee subsidieregelingen bieden in de toekomst wellicht aanknopingspunten voor een aanvraag door SLAK. Ook binnen het nieuwe provinciale programma SteenGoed Benutten liggen er misschien kansen voor SLAK.

Fondsenwerving

Met behulp van Hans van der Westen en Roos Tichelaar van adviesbureau LVW Advies onderzocht SLAK de mogelijkheden voor alternatieve financieringsbronnen. Met name fondsenwerving, sponsorbeleid en het in het leven roepen van een vastgoedfonds kwamen in dit traject aan de orde. SLAK heeft dit traject ingezet met als doel een versteviging van haar **cultureel ondernemerschap**. Conclusie van de gesprekken met Hans en Roos was met name om fondsenwervingstrajecten te benaderen vanuit specifieke projecten. De Artist in Residence is hiervoor een eerste optie, maar ook de Steenfabriek Meinerswijk (Arnhem), het Seinhuis in Nijmegen en de Koepelgevangenis in Arnhem bieden mogelijkheden voor het aanboren van alternatieve financiers. Daarnaast hebben de gesprekken geholpen bij het nadenken over de rol van projectontwikkelaars. Uit de gesprekken is met name gebleken dat het in sommige gevallen gemakkelijker is om per project een geschikte belegger of ontwikkelaar te zoeken, in plaats van zelf te proberen het pand aan te kopen.

Nawoord

Om onze ambities voor een toekomstbestendige organisatie te kunnen verwezenlijken zijn een aantal belangrijke organisatorische slagen nodig. Deze slagen hebben met name betrekking op meer vakbekwaam en betrokken personeel, een soepele stroomlijning van de organisatie en verbeterde communicatie. In 2016 zijn hiertoe al veel stappen gezet. De onderstaande stappen zullen in 2017 worden doorgezet.

Vakbekwaam en betrokken personeel

Zoals eerder gezegd is er in de loop van 2016 gestart met een aantal wijzigingen in het personeelsbestand, die in 2017 doorgezet zullen worden. Om goed personeel te houden en aan te trekken moet SLAK ook een goede werkgever zijn. Onderdeel daarvan is een pensioenvoorziening. Onder druk van de bezuinigingen heeft SLAK deze enkele jaren geleden opgeheven. Onderzocht gaat worden om weer een sobere regeling in te voeren, als dit financieel mogelijk is.

Stroomlijning organisatie

De organisatie is nu verdeeld in een project- en beleidsteam (vier personen, waaronder de waarnemend directeur), onderhoudsteam (twee personen, zij worden aangestuurd door een projectmedewerker) en een team financiën/serviceafrekeningen (drie tot vier personen). Hierdoor is de organisatie veel efficiënter geworden, zijn de verantwoordelijkheden duidelijker en is er meer controle. Alle taken zijn in principe geborgd met een back-up, waardoor de kwetsbaarheid minder is geworden. Voor de functie van directeur is dat deels binnen projecten en beleid en deels via de Raad van Toezicht.

Communicatie

De houding naar de huurders toe moet open en meedenkend zijn, tegelijkertijd ook professioneel en helder. De houding naar eigenaren moet professioneel zijn, waarbij 'ontzorgen' het kernbegrip is. Subsidienten moeten zien dat er een professionele organisatie is die voldoende ruimte creëert voor de doelgroep waardoor zij bijdraagt aan de pluriformiteit en diversiteit van het culturele aanbod, de ontwikkeling binnen kunstdisciplines en tussen disciplines en inhoudelijk en bedrijfsmatig samenwerkt met anderen in stad en regio en cultureel ondernemerschap toont.

De waarnemend directeur ziet het als zijn verantwoordelijkheid om hierop toe te zien en daarin een actieve rol te vervullen, door steeds het gesprek aan te gaan en iedereen binnen de organisatie hierop aan te spreken. Daarnaast is er een begin gemaakt met de uitvoering van een aantal taken: de toon van brieven, mail, telefoontjes, etc. is in lijn gebracht met bovenstaande uitgangspunten. Er is een nieuwe huisstijl, er komen brochures voor eigenaren, gemeenten, culturele organisaties en huurders. De website is gebruiksvriendelijker, informatie toegankelijker.

Huurders en subsidienten constateren een duidelijke positieve kentering, eigenaren doen graag zaken met SLAK. Maar we zijn er nog niet. De uitdaging is duidelijk: de koers vasthouden, onze ambities proberen te verwezenlijken terwijl subsidies zijn teruggelopen. Met hernieuwd vertrouwen van onze huurders en subsidienten en vakbekwaam en gemotiveerd personeel moet dat zeker gaan lukken!

Arno de Blank, waarnemend directeur
maart 2017

Bijlagen

Bijlage 1	Pandenoverzicht
Bijlage 2	Ingeschreven disciplines
Bijlage 3	Jaarrekening

Bijlage I Pandenoverzicht

	<i>Arnhem</i>	<i>Nijmegen</i>	<i>Overig</i>
1	Badhuisstraat 17-1	Berg en Dalseweg 305	Aan de Rijn 5, Wageningen
2	Beekstraat 98	Dobbelmanweg 5	Bruinenhorstweg 17, Lunteren
3	Boulevard Heuvelink 48	Fresiastraat 3	Bosstraat 1, Driebergen
4	Broerenstraat 53	Graafsedwardsstraat 14	Commandeursweg 44, Bennekom
5	Dijkstraat 39, 40	Groenewoudseweg 322	Dovenetel 21, Apeldoorn
6	Dijkstraat 97	Hessenberg 1	Egerlaan 17, Apeldoorn
7	Driekoningenstraat 16	Dr.Jan Berendsstraat 57	Engweg 10, 12, Driebergen
8	Druckerstraat 15, 19, 21, 29, 35	Julianaplein 1	Ijsseldijk 104a, Westervoort
9	Ds. Bechtlaan 1	Kraaijenhoff	Jacob van Wassenaerlaan 23, Doorn
10	Geitenkamp 62	Pijkestraat 4	Kade 17, Ede
11	Geitenkamp 16c, 16d	Pijkestraat 5	Krommesteeg 5, Ede
12	Heijenoordseweg 5, 9	Pijkestraat 6	Lunterseweg 23, Ede
13	Infanteriestraat	Pijkestraat 7a	Leersumsestraatweg 9, Doorn
14	Julianalaan 17	Spoorstraat 27 Lent	Middenlaan 47, Doorwerth
15	Kastanjelaan 31a	Spreewenstraat 11	Oranjestraat 36, Velp
16	Klarendalseweg 155	Ubbergeseveldweg 70	Rijksweg 31, Ede
17	Klingelbeekseweg 45	Villa Nova straat 2-6	Utrechtseweg 131, Renkum
18	Koningstraat 12	Veldstraat 4	Verzetssrijderspark 16, Apeldoorn
19	Koningsweg 23a	Vossenpelsestraat 16	Zilverschoon 37, Apeldoorn
20	Maarten van Rossumstraat 42	Vossenpelsestraat 1	
21	Mauritsstraat 13a	Weurtseweg 82	
22	Minervasingel 10	Weurtseweg 96	
23	Nijhoffstraat 40a, 85	Wezenlaan 72	
24	Oost-Peterstraat 23		
25	Oude Huissenseweg 4a		
26	Paulstraat 104		
27	Prinsessestraat 43		
28	Rietgrachtstraat 115		
29	Rosendaalsestraat 115		
30	Dr. Schaepmanlaan 1, 5, 13, 15		
31	Scheldestraat 24		
32	Sonsbeeksingel 151b		
33	Sonsbeeksingel 162		
34	Spijkerstraat 11, 13, 15, 17, 19		
35	Spijkerstraat 49		
36	Sint Janskerkstraat 86a		
37	Thorbeckestraat 15		
38	Theaterplein 1, 3		
39	Tiendweg 40		
40	Utrechtsestraat 49		
41	Utrechtseweg B30		
42	Utrechtseweg B46		
43	Venlosingel 90		
44	West-Peterstraat 9a		
45	Weerdjesstraat 8		
46	Ijssellaan		

Bijlage 2 Ingeschreven disciplines

Discipline en plaats

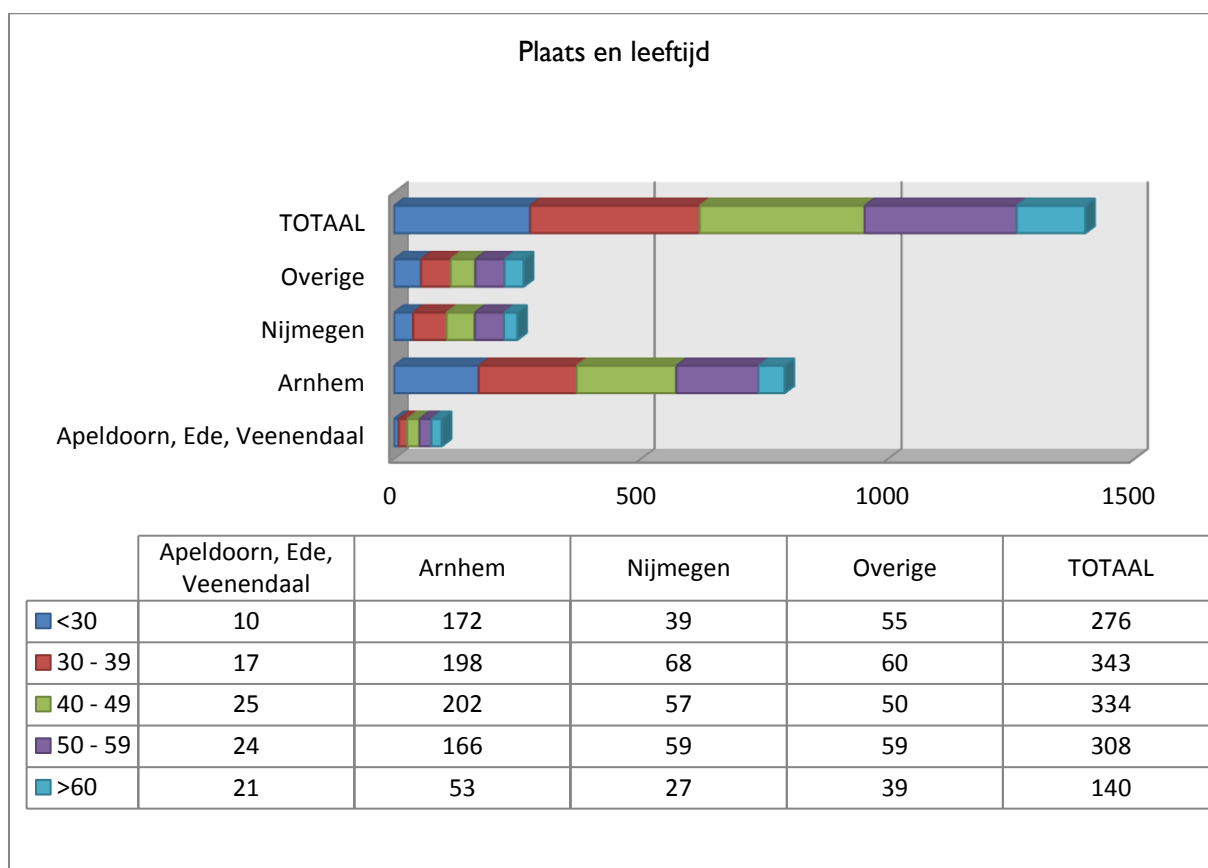
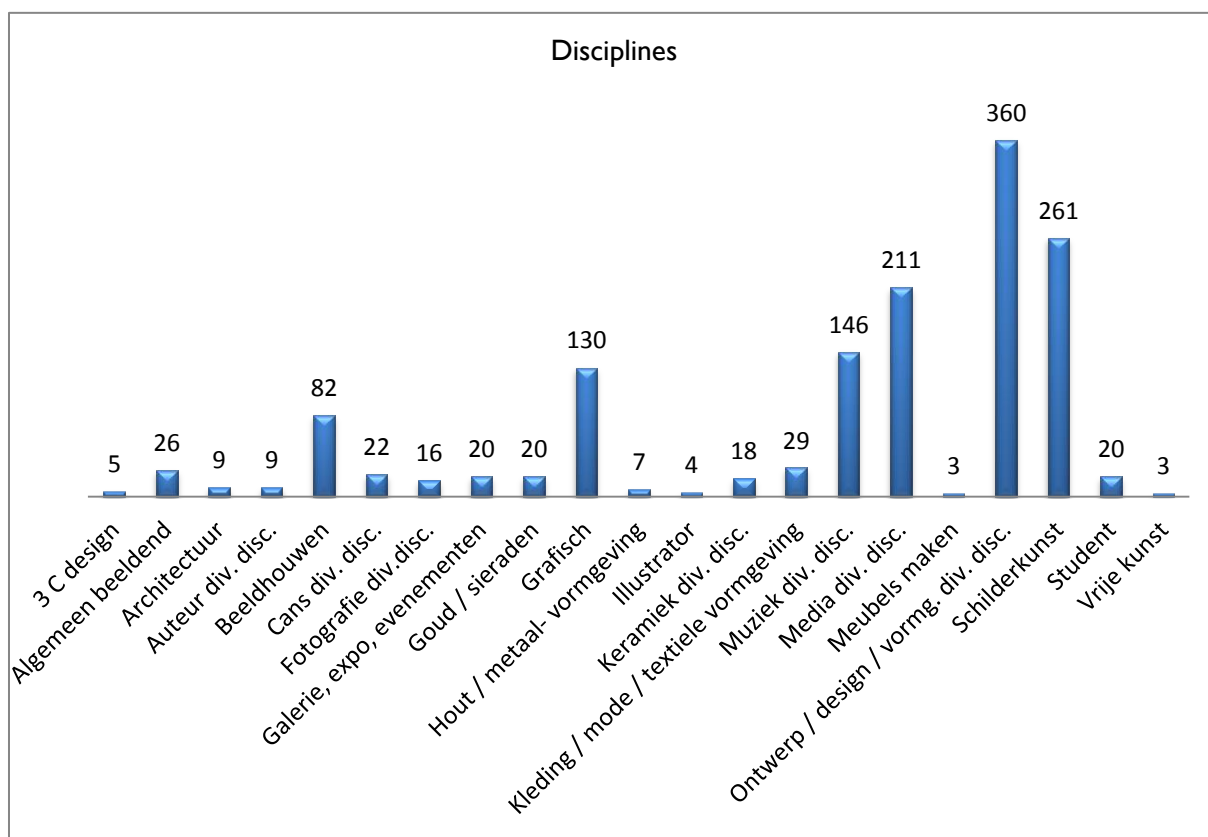
Discipline	Apeldoorn, Ede, Veenendaal	Arnhem	Nijmegen	Overige	TOTAAL
3 C design	0	3	0	2	5
Algemeen beeldend	7	14	0	5	26
Architectuur	3	5	1	0	9
Auteur div. disc.	1	6	1	1	9
Beeldhouwen	10	36	24	12	82
Dans div. disc.	2	12	4	4	22
Fotografie div.disc.	0	9	5	2	16
Galerie, expo, evenementen	0	6	11	3	20
Goud / sieraden	2	13	3	2	20
Grafisch	8	75	29	18	130
Hout / metaal-vormgeving	1	3	1	2	7
Illustrator	0	3	0	1	4
Keramiek div. disc.	2	9	2	5	18
Kleding, mode, textiel	1	16	11	1	29
Muziek div. disc.	7	97	25	17	146
Media div. disc.	13	102	65	31	211
Meubels maken	0	3	0	0	3
Ontwerp, design, vormgeving	1	249	4	106	360
Schilderkunst	36	118	61	46	261
Student	3	10	3	4	20
Vrije kunst	0	2	0	1	3
TOTAAL	97	791	250	263	1.401
N.B. een aspirant huurder kan twee disciplines doorgeven					

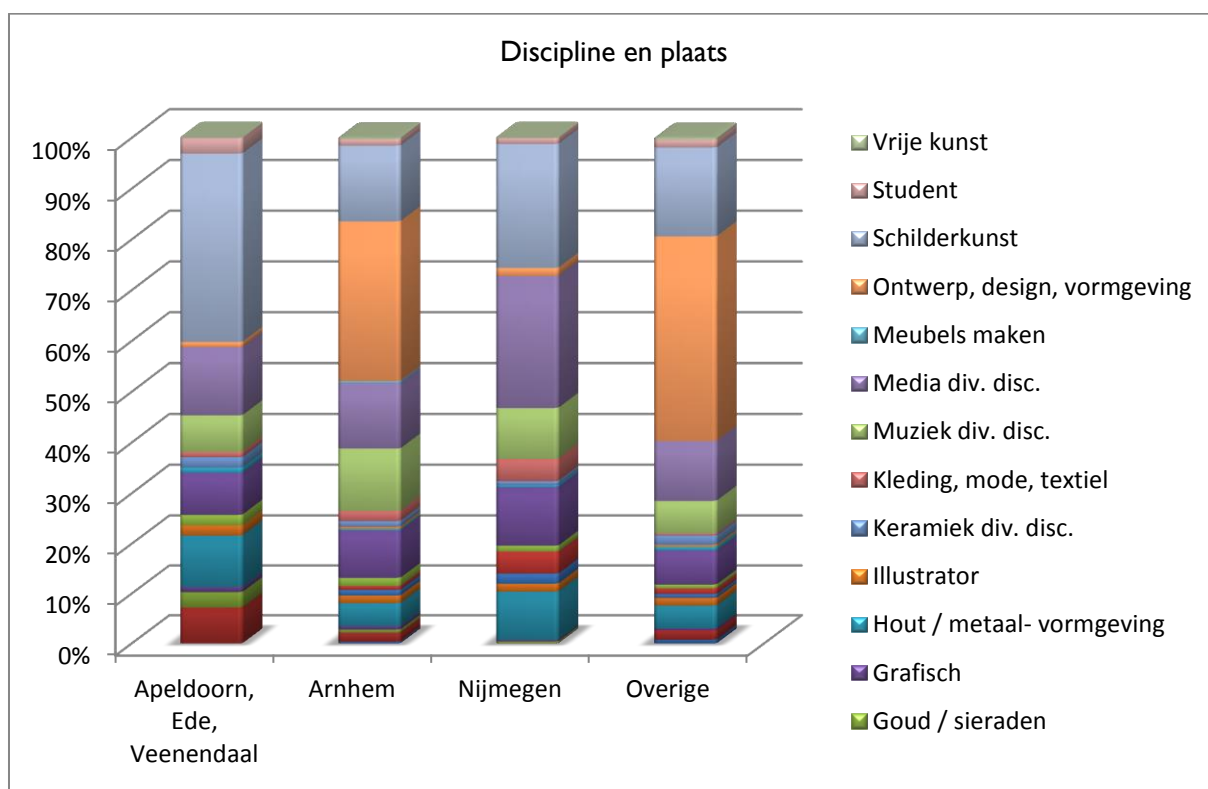
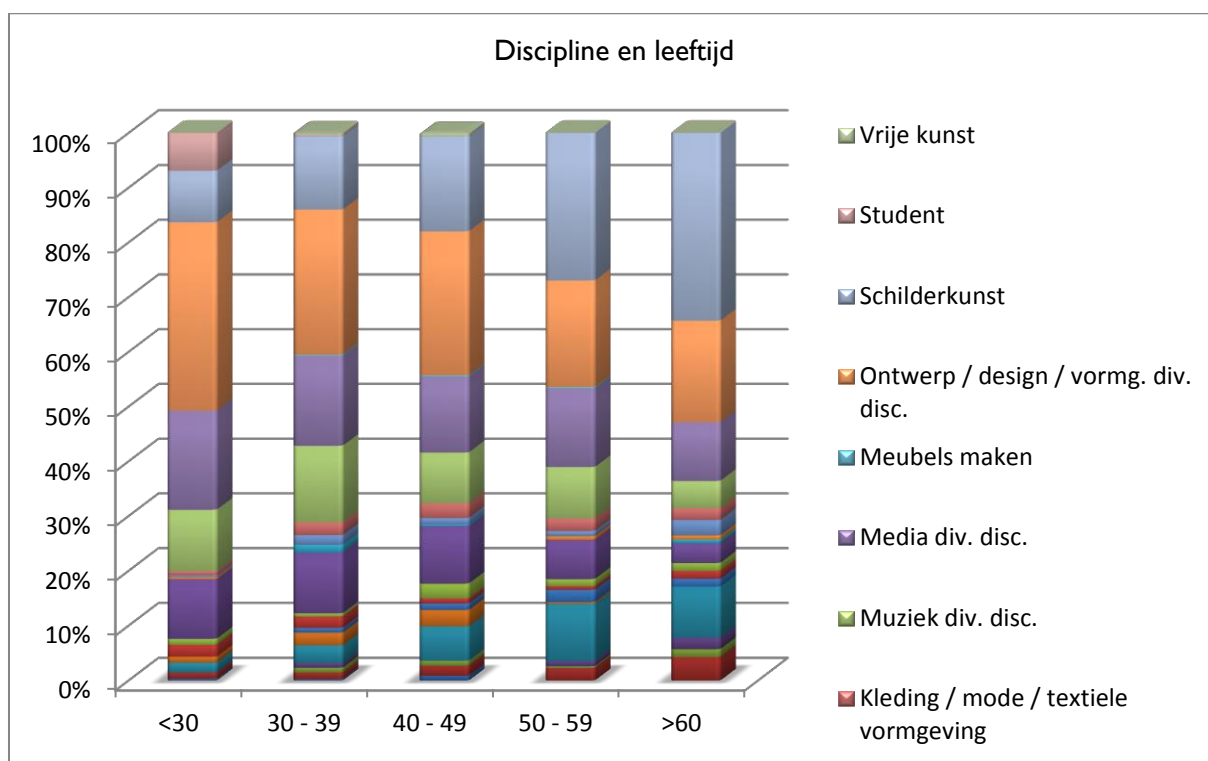
Plaats en leeftijd

Plaats	<30	30 - 39	40 - 49	50 - 59	>60	TOTAAL
Apeldoorn, Ede, Veenendaal	10	17	25	24	21	97
Arnhem	172	198	202	166	53	791
Nijmegen	39	68	57	59	27	250
Overige	55	60	50	59	39	263
TOTAAL	276	343	334	308	140	1401

Discipline en leeftijd

Discipline	<30	30 - 39	40 - 49	50 - 59	>60	TOTAAL
3 C design	1	1	3	0	0	5
Algemeen beeldend	3	4	6	7	6	26
Architectuur	0	3	3	1	2	9
Auteur div. disc.	0	3	0	3	3	9
Beeldhouwen	5	11	21	32	13	82
Cans div. disc.	3	8	10	1	0	22
Fotografie div.disc.	0	3	4	7	2	16
Galerie, expo, evenementen	6	7	3	2	2	20
Goud / sieraden	3	2	9	4	2	20
Grafisch	30	38	35	22	5	130
Hout / metaal- vormgeving	0	5	1	0	1	7
Illustrator	1	0	0	2	1	4
Keramiek div. disc.	1	6	4	3	4	18
Kleding / mode / textiele vormgeving	2	8	9	7	3	29
Muziek div. disc.	31	48	31	29	7	146
Media div. disc.	50	56	46	44	15	211
Meubels maken	0	1	1	1	0	3
Ontwerp / design / vormg. div. disc.	95	91	88	60	26	360
Schilderkunst	26	46	58	83	48	261
Student	19	1	0	0	0	20
Vrije kunst	0	1	2	0	0	3
TOTAAL	276	343	334	308	140	1.401

Stichting Atelierbeheer
SLAK

gevestigd te Arnhem

**Rapport inzake de
Jaarrekening 2016**

Inhoudsopgave

Pagina

ACCOUNTANTSRAPPORT

Ons oordeel	2
Algemeen	2
Resultaten	3
Financiële positie	5
Meerjarenoverzicht	7
Kengetallen	8

BESTUURSVERSLAG

Bestuursverslag	10
-----------------	----

JAARREKENING

Balans per 31 december 2016	12
Staat van baten en lasten over 2016	14
Kasstroomoverzicht over 2016	15
Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	16
Toelichting op de balans per 31 december 2016	19
Toelichting op de staat van baten en lasten over 2016	32

OVERIGE GEGEVENS

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	38
---	----

ACCOUNTANTSRAPPORT

Aan het bestuur van
Stichting Atelierbeheer SLAK
ter attentie van de Raad van Toezicht
Utrechtsestraat 51
6811 LT Arnhem

Arnhem, 30 maart 2017

Geachte dames / heren,

Ons oordeel

De verklaring is opgenomen in de overige gegevens. Het betreft hier een controleverklaring.

Algemeen

Oprichting stichting

De stichting is opgericht bij notariële akte d.d. 12 oktober 1965. De stichting is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 41048327.

Activiteiten

De activiteiten van de stichting bestaan voornamelijk uit het beheren van ateliers en atelierwoningen voor kunstenaars, alles in de ruimste zin des woords.

Vaststelling jaarrekening

De Raad van Toezicht heeft de jaarrekening 2015 op 22 maart 2016 vastgesteld. Het resultaat over het boekjaar 2015 bedroeg € 36.630.

Resultaten

Bespreking van de resultaten

	2016	<i>Begroting</i> 2016	2015
	€	€	€
Baten	1.586.080	1.659.500	1.832.422
	1.586.080	1.659.500	1.832.422
Personeelskosten	435.709	373.000	474.350
Afschrijvingen materiële vaste activa	15.408	70.000	29.126
Huisvestingskosten	13.334	14.000	14.140
Exploitatiekosten gebouwen	898.051	1.042.500	1.124.294
Kantoorkosten	44.686	34.000	47.030
Algemene kosten	85.214	57.000	60.286
Overige kosten	-5.676	23.000	2.301
Som der bedrijfslasten	1.486.726	1.613.500	1.751.527
Resultaat	99.354	46.000	80.895
Financiële baten en lasten	-43.487	-46.000	-44.265
Resultaat	55.867	-	36.630

Resultaatanalyse

	2016	
	€	€
Resultaatverhogend		
Lagere personeelskosten	38.641	
Lagere afschrijvingen materiële vaste activa	13.718	
Lagere huisvestingskosten	806	
Lagere exploitatiekosten gebouwen	226.243	
Lagere kantoorkosten	2.344	
Lagere overige kosten	7.977	
Hogere financiële baten en lasten	778	
		290.507
Resultaatverlagend		
Lagere baten	246.342	
Hogere algemene kosten	24.928	
		271.270
Stijging van het resultaat		19.237

Financiële positie

Ter verkrijging van een inzicht in de financiële positie van de stichting verstrekken wij u de navolgende overzichten. Deze zijn gebaseerd op de gegevens uit de jaarrekening. Wij geven hierna een opstelling van de balans per 31 december 2016 in verkorte vorm.

Financiële structuur

	31-12-2016		31-12-2015	
	€	%	€	%
Activa				
Materiële vaste activa	2.429.769	90,0	2.468.916	87,1
Financiële vaste activa	771	-	1.671	0,1
Vorderingen	213.956	7,9	231.910	8,1
Liquide middelen	56.461	2,1	132.485	4,7
	<u>2.700.957</u>	<u>100,0</u>	<u>2.834.982</u>	<u>100,0</u>
Passiva				
Stichtingsvermogen	1.302.310	48,2	1.286.447	45,4
Voorzieningen	221.550	8,2	210.896	7,4
Langlopende schulden	856.506	31,7	883.542	31,2
Kortlopende schulden	320.591	11,9	454.097	16,0
	<u>2.700.957</u>	<u>100,0</u>	<u>2.834.982</u>	<u>100,0</u>

Analyse van de financiële positie

	<u>31-12-2016</u>	<u>31-12-2015</u>
	€	€
Op korte termijn beschikbaar		
Vorderingen	213.956	231.910
Liquide middelen	56.461	132.485
	<u>270.417</u>	<u>364.395</u>
Kortlopende schulden	-320.591	-454.097
Liquiditeitssaldo = werkkapitaal	<u>-50.174</u>	<u>-89.702</u>
 Vastgelegd op lange termijn		
Materiële vaste activa	2.429.769	2.468.916
Financiële vaste activa	771	1.671
	<u>2.430.540</u>	<u>2.470.587</u>
Gefinancierd met op lange termijn beschikbare middelen	<u>2.380.366</u>	<u>2.380.885</u>
 Financiering		
Stichtingsvermogen	1.302.310	1.286.447
Voorzieningen	221.550	210.896
Langlopende schulden	856.506	883.542
	<u>2.380.366</u>	<u>2.380.885</u>

In het negatieve werkkapitaal is de post waarborgsommen opgenomen. Dit betreft formeel een kortlopende schuld. Echter deze post ligt al jaren rond de € 100.000,-. Het is niet aannemelijk dat alle huurders tegelijkertijd opzeggen waardoor deze verplichting in zijn geheel uitbetaald dient te worden. Na eliminatie van de post waarborgsommen resteert een positief werkkapitaal van € 43.010 (31 december 2015: € 21.074).

Meerjarenoverzicht

	<u>31-12-2016</u>	<u>31-12-2015</u>	<u>31-12-2014</u>	<u>31-12-2013</u>	<u>31-12-2012</u>
	€	€	€	€	€
Activa					
Vaste activa					
Materiële vaste activa	2.429.769	2.468.916	2.461.707	2.575.286	2.369.675
Financiële vaste activa	771	1.671	2.971	4.271	5.471
Vlottende activa					
Vorderingen	213.956	231.910	233.105	319.312	217.306
Liquide middelen	56.461	132.485	139.518	124.538	74.581
Totaal activa	<u>2.700.957</u>	<u>2.834.982</u>	<u>2.837.301</u>	<u>3.023.407</u>	<u>2.667.033</u>
Passiva					
Stichtingsvermogen	1.302.310	1.286.447	1.254.318	1.277.001	1.329.567
Voorzieningen	221.550	210.896	241.602	266.642	276.355
Langlopende schulden	856.506	883.542	906.873	930.115	686.010
Kortlopende schulden	320.591	454.097	434.508	549.649	375.101
Totaal passiva	<u>2.700.957</u>	<u>2.834.982</u>	<u>2.837.301</u>	<u>3.023.407</u>	<u>2.667.033</u>
	<u>2016</u>	<u>2015</u>	<u>2014</u>	<u>2013</u>	<u>2012</u>
	€	€	€	€	€
Baten	1.586.080	1.832.422	1.794.648	1.881.296	1.856.912
Netto resultaat	55.867	36.630	18.363	3.434	-3.622

Kengetallen

Liquiditeit

Current ratio

	31-12- 2016	31-12- 2015	31-12- 2014	31-12- 2013	31-12- 2012
<u>Vlottende activa</u>					
Kortlopende schulden	0,8	0,8	0,9	0,8	0,8

De liquiditeitsratio's zijn indicaties voor het vermogen van een organisatie om aan haar verplichtingen op korte termijn te voldoen. Voor een nadere toelichting inzake de kortlopende schulden verwijzen wij u naar de alinea onder de analyse van de financiële positie.

De current ratio is in 2016 gelijk gebleven ten opzichte van 2015.

Solvabiliteit

		31-12- 2016	31-12- 2015	31-12- 2014	31-12- 2013	31-12- 2012
		%	%	%	%	%
<u>Stichtingsvermogen</u>						
Totaal vermogen	x 100	48,2	45,4	44,2	42,3	49,9

De solvabiliteitsratio's zijn indicaties voor het vermogen van een organisatie om aan haar verplichtingen op lange termijn te voldoen.

De solvabiliteit is ten opzichte van 2015 gestegen.

Arnhem, 30 maart 2017

DVE Audit

R.N. Duijn RA

BESTUURSVERSLAG

Bestuursverslag

Het bestuursverslag ligt ter inzage ten kantore van Stichting Atelierbeheer Slak.

JAARREKENING

BALANS PER 31 DECEMBER 2016
(vóór resultaatverdeling)

		31-12-2016		31-12-2015	
		€	€	€	€
ACTIVA					
Vaste activa					
Materiële vaste activa	1				
Gebouwen en terreinen		2.331.996		2.372.000	
Verbouwing		85.569		87.321	
Inventarissen		4.458		6.198	
Vervoermiddelen		7.746		3.397	
			2.429.769		2.468.916
Financiële vaste activa	2		771		1.671
Vlottende activa					
Vorderingen					
Handelsdebiteuren	3	148.665		198.251	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	4	17.287		2.452	
Overige vorderingen en overlopende activa	5	48.004		31.207	
			213.956		231.910
Liquide middelen	6		56.461		132.485
			2.700.957		2.834.982

		31-12-2016		31-12-2015	
		€	€	€	€
PASSIVA					
Stichtingsvermogen	7				
Herwaarderingsreserve	8	1.335.585		1.375.589	
Algemene reserve	9	-89.142		-125.772	
Resultaat boekjaar		55.867		36.630	
			1.302.310		1.286.447
Voorzieningen	10		221.550		210.896
Langlopende schulden					
Schulden aan kredietinstellingen	11		856.506		883.542
Kortlopende schulden					
Schulden aan kredietinstellingen	12	26.159		24.814	
Schulden aan leveranciers en handelskredieten	13	40.395		64.802	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	14	17.071		39.152	
Overige schulden en overlopende passiva	15	236.966		325.329	
			320.591		454.097
			2.700.957		2.834.982

STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2016

		2016	Begroting 2016	2015
		€	€	€
Baten				
Subsidies van overheden	16	292.538	292.500	333.019
Opbrengsten exploitatie gebouwen	17	1.293.542	1.367.000	1.499.403
		<u>1.586.080</u>	<u>1.659.500</u>	<u>1.832.422</u>
Lasten				
Personeelskosten	18	435.709	373.000	474.350
Afschrijvingen materiële vaste activa	19	15.408	70.000	29.126
Huisvestingskosten	20	13.334	14.000	14.140
Exploitatiekosten gebouwen	21	898.051	1.042.500	1.124.294
Kantoorkosten	22	44.686	34.000	47.030
Algemene kosten	23	85.214	57.000	60.286
Overige kosten	24	-5.676	23.000	2.301
		<u>1.486.726</u>	<u>1.613.500</u>	<u>1.751.527</u>
Som der bedrijfslasten				
Resultaat				
		99.354	46.000	80.895
Andere rentebaten en soortgelijke opbrengsten	25	542	-	220
Rentelasten en soortgelijke kosten	26	-44.029	-46.000	-44.485
Financiële baten en lasten				
		<u>-43.487</u>	<u>-46.000</u>	<u>-44.265</u>
Resultaat				
		<u>55.867</u>	<u>-</u>	<u>36.630</u>

	2016	
	€	€
KASSTROOMOVERZICHT OVER 2016		
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Bedrijfsresultaat		99.354
Aanpassingen voor		
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa	15.408	
Dotatie voorzieningen	26.500	
Onttrekking voorzieningen	-15.846	
		26.062
Verandering in werkkapitaal		
Debiteuren	49.586	
Overige vorderingen	-31.668	
Overlopende activa	36	
Kortlopende schulden (exclusief banken)	-133.506	
		-115.552
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		9.864
Ontvangen interest	542	
Betaalde interest	-44.029	
		-43.487
Kasstroom uit operationele activiteiten		-33.623
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings materiële vaste activa	-16.315	
Desinvesteringen materiële vaste activa	50	
Desinvesteringen financiële vaste activa	900	
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		-15.365
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Aflossingen langlopende schulden		-27.036
Mutatie geldmiddelen		-76.024
Verloop mutatie geldmiddelen		
Stand per begin boekjaar		132.485
Mutaties in boekjaar		-76.024
Stand per eind boekjaar		56.461

GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Informatie over de rechtspersoon

Vestigingsadres en inschrijfnummer handelsregister

Stichting Atelierbeheer SLAK is feitelijk en statutair gevestigd op Utrechtsestraat 51, 6811 LT te Arnhem, en is ingeschreven bij het handelsregister onder nummer 41048327.

Algemene toelichting

Belangrijkste activiteiten van rechtspersoon

De activiteiten van Stichting Atelierbeheer SLAK bestaan voornamelijk uit: het beheren van ateliers en atelierwoningen voor kunstenaars, alles in de ruimste zin des woords.

Algemene grondslagen voor verslaggeving

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden, tenzij anders aangegeven, gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur en bijzondere waardeverminderingen.

Subsidies op investeringen worden in mindering gebracht op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs van de activa waarop de subsidies betrekking hebben.

Bijzondere waardeverminderingen van materiële vaste activa

Financiële vaste activa

De onder financiële vaste activa opgenomen vorderingen worden initieel gewaardeerd tegen de reële waarde onder aftrek van transactiekosten. Vervolgens worden deze vorderingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, welke in het algemeen gelijk is aan de nominale waarde. Bij de waardering wordt rekening gehouden met eventuele waardeverminderingen.

De effecten opgenomen onder de financiële vaste activa en de vlottende activa worden gewaardeerd tegen de reële waarde.

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Handelsvorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Als de ontvangst van de vordering is uitgesteld op grond van een verlengde overeengekomen betalingstermijn wordt de reële waarde bepaald aan de hand van de contante waarde van de verwachte ontvangsten en worden er op basis van de effectieve rente rente-inkomsten ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Voorziening voor groot onderhoud

Voor uitgaven voor groot onderhoud van gebouwen wordt een voorziening gevormd om deze lasten gelijkmatig te verdelen over een aantal boekjaren. De toevoegingen aan de voorziening wordt bepaald op basis van het geschatte bedrag van het groot onderhoud en de periode die telkens tussen de werkzaamheden voor groot onderhoud verloopt.

Overige voorzieningen

Voorziening Hekkelmanfonds:

Deze voorziening wordt opgenomen tegen nominale waarde van de voor de afwikkeling van de voorziening naar verwachting noodzakelijke uitgaven.

Langlopende schulden

Langlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de langlopende schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Langlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten.

Het verschil tussen de bepaalde boekwaarde en de uiteindelijke aflossingswaarde wordt op basis van de effectieve rente gedurende de geschatte looptijd van de langlopende schulden in de staat van baten en lasten als interestlast verwerkt.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat**Grondslagen voor de bepaling van het resultaat**

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop de betrekking hebben. Resultaten worden slechts opgenomen voorzover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Andere baten

Opbrengsten exploitatie gebouwen:

Onder opbrengsten wordt verstaan de opbrengst van de in het verslagjaar geleverde diensten eventueel onder aftrek van kortingen.

Afschrijvingen op materiële vaste activa

De afschrijving op verbouwingskosten worden berekend op basis van de verkrijgingsprijs- of vervaardigingsprijs. Afschrijvingen vinden plaats volgens de lineaire methode op basis van de geschatte economische levensduur.

De afschrijvingen op de andere bedrijfsmiddelen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele restwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming.

Boekwinsten en -verliezen bij verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2016
ACTIVA
Vaste activa
1 Materiële vaste activa

	Gebouwen en terreinen	Verbouwing	Inventarissen	Vervoer- middelen	Totaal
	€	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2016					
Aanschaffingswaarde	996.411	544.476	53.256	5.775	1.599.918
Saldo herwaarderingen	1.375.589	-	-	-	1.375.589
Cumulatieve afschrijvingen	-	-457.155	-47.058	-2.378	-506.591
Boekwaarde per 1 januari 2016	2.372.000	87.321	6.198	3.397	2.468.916
Mutaties					
Investerings	-	10.565	-	5.750	16.315
Herwaardering in boekjaar	-40.004	-	-	-	-40.004
Afschrijvingen	-	-12.317	-1.740	-1.351	-15.408
Desinvesteringen aan- schaffingswaarde	-	-	-	-1.500	-1.500
Desinvesteringen cumulatieve afschrijvingen	-	-	-	1.450	1.450
Saldo mutaties	-40.004	-1.752	-1.740	4.349	-39.147
Stand per 31 december 2016					
Aanschaffingswaarde	996.411	555.041	53.256	10.025	1.614.733
Saldo herwaarderingen	1.335.585	-	-	-	1.335.585
Cumulatieve afschrijvingen	-	-469.472	-48.798	-2.279	-520.549
Boekwaarde per 31 december 2016	2.331.996	85.569	4.458	7.746	2.429.769
Afschrijvingspercentages	0	10-33	20-33	20	

31-12-2016
€

Som der herwaarderingen 1.335.585

Met ingang van 1 januari 2011 worden de eigen panden gewaardeerd tegen de actuele waarde c.q. waarde op basis van de wet Waardering Onroerende Zaken (jaarrekening 2016, WOZ, peildatum 01-01-2016). Het betreft Kastanjelaan 31-a, Spijkerstraat 11-19, Spijkerstraat 49, Boekhorstenstraat 58, Middenlaan 47 (Seelbeeckschool), Oost-Peterstraat 23 en Janskerkstraat 86a te Arnhem.

De Woz waarde per waardepeildatum bedraagt € 2.407.000. Dit is gelijk aan de boekwaarde van de gebouwen en terreinen van € 2.331.996 plus de boekwaarde van de verbouwingen minus de investering in het lopende boekjaar ofwel € 75.004.

In het jaar 2016 zijn de panden getaxeerd op € 2.243.000.

	<u>31-12-2016</u> €	<u>31-12-2015</u> €
2 Financiële vaste activa		
Overige effecten	771	771
Overige vorderingen	-	900
	<u>771</u>	<u>1.671</u>

	<u>31-12-2016</u> €	<u>31-12-2015</u> €
Overige effecten		
Triodos Bank N.V.	<u>771</u>	<u>771</u>

De beurswaarde van de Certificaten Triodos Bank N.V. (aantal 19,295) per 31 december 2016 bedraagt € 1.582,-.

	<u>31-12-2016</u> €	<u>31-12-2015</u> €
Overige vorderingen		
Lening u/g Vollenhoven	<u>-</u>	<u>900</u>

	<u>31-12-2016</u>	<u>31-12-2015</u>
	€	€
Lening u/g Vollenhoven		
Boekwaarde per 1 januari	900	2.200
Aflossing in boekjaar	-900	-1.300
Boekwaarde per 31 december	<u>-</u>	<u>900</u>
Rentepercentage		6,5%
Looptijd		9 maanden

De lening aan Vollenhoven (huurder) wordt in vijf jaar afgelost. Deze lening is verstrekt ten behoeve van een verbouwing. De lening dient naast huur met rente terugbetaald worden, zekerheden zijn niet gesteld.

Flottende activa
Vorderingen

	<u>31-12-2016</u>	<u>31-12-2015</u>
	€	€
3 Handelsdebiteuren		
Handelsdebiteuren	184.347	208.251
Voorziening dubieuze debiteuren	-35.682	-10.000
	<u>148.665</u>	<u>198.251</u>

	<u>31-12-2016</u>	<u>31-12-2015</u>
	€	€
Voorziening dubieuze debiteuren		
Stand per 1 januari	10.000	10.000
Dotatie	25.682	-
Stand per 31 december	<u>35.682</u>	<u>10.000</u>

	<u>31-12-2016</u>	<u>31-12-2015</u>
	€	€
4 Belastingen en premies sociale verzekeringen		
Omzetbelasting	17.287	-
Pensioenen	-	2.452
	<u>17.287</u>	<u>2.452</u>

	<u>31-12-2016</u>	<u>31-12-2015</u>
	€	€
5 Overige vorderingen en overlopende activa		
Kosten panden uit beheer	9.896	5.898
Vooruitbetaalde huur	21.682	17.534
Te vorderen ziektegelduitkering	8.687	-
Waarborgsom 't Duifje (2015: Hommelseweg 169, Trans 6)	3.784	3.833
Vooruitbetaalde verzekeringspremies panden	3.020	3.007
Waarborgsom TNT	935	935
	<u>48.004</u>	<u>31.207</u>

	<u>31-12-2016</u>	<u>31-12-2015</u>
	€	€
6 Liquide middelen		
ING Bank N.V. spaarrekening .903	30.003	44.500
ING Bank N.V. spaarrekening .709	16.066	16.000
ING Bank N.V. .709	-9.712	53.493
Triodos Bank N.V.	14.845	14.475
ING Bank N.V. .903	529	1.771
Kas	4.622	1.234
Kruisposten	-	424
ING Bank N.V. spaarrekening .152	102	-
ING Bank N.V. .152	6	335
ING Bank N.V. .626	-	253
	<u>56.461</u>	<u>132.485</u>

Opmerking beschikbaarheid:

De banktegoeden staan ter vrije verschikking.

PASSIVA
7 Stichtingsvermogen

In onderstaand overzicht is het verloop van het eigen vermogen weergegeven:

	Herwaarderings- reserve	Algemene reserve (incl. resultaat boekjaar)	Totaal
	€	€	€
Stand per 1 januari 2016	1.375.589	-89.142	1.286.447
Resultaat boekjaar	-	55.867	55.867
Mutatie	-40.004	-	-40.004
Stand per 31 december 2016	1.335.585	-33.275	1.302.310

31-12-2016
€

8 Herwaarderingsreserve

Stand per 1 januari	1.375.589
Mutatie	-40.004
Stand per 31 december	<u>1.335.585</u>

31-12-2016
€

9 Algemene reserve

Stand per 1 januari	-89.142
Resultaat boekjaar	55.867
Stand per 31 december	<u>-33.275</u>

31-12-2016 31-12-2015
€ €

10 Voorzieningen

Overige voorzieningen	<u>221.550</u>	<u>210.896</u>
-----------------------	----------------	----------------

	<u>31-12-2016</u>	<u>31-12-2015</u>
	€	€
Overige voorzieningen		
Voorziening groot onderhoud gebouwen	198.152	184.998
Hekkelmanfonds	23.398	25.898
	<u>221.550</u>	<u>210.896</u>

	<u>31-12-2016</u>	<u>31-12-2015</u>
	€	€
Voorziening groot onderhoud gebouwen		
Stand per 1 januari	184.998	213.204
Dotatie voorziening onderhoudskosten	26.500	30.000
Onttrekking ten laste van de voorziening	-13.346	-58.206
Stand per 31 december	<u>198.152</u>	<u>184.998</u>

	<u>31-12-2016</u>	<u>31-12-2015</u>
	€	€
Hekkelmanfonds		
Stand per 1 januari	25.898	28.398
Afname ten gunste van resultaat	-2.500	-2.500
Stand per 31 december	<u>23.398</u>	<u>25.898</u>

Stichting Atelierbeheer Slak heeft na het overlijden van de heer Hekkelman (mede oprichter van Stichting Atelierbeheer Slak) een erfenis ontvangen van € 70.000. Dit bedrag is voor de helft besteed aan het binnenonderhoud van Spijkerstraat 49. De andere helft ad € 35.000 is bestemd voor het gastatelier aan de Spijkerstraat 19 en zal in 10 jaar (jaarlijks € 2.500) vrijvallen ten gunste van de exploitatiekosten.

	<u>31-12-2016</u>	<u>31-12-2015</u>
	€	€
11 Schulden aan kredietinstellingen		
Hypothecaire leningen	<u>856.506</u>	<u>883.542</u>

	<u>31-12-2016</u>	<u>31-12-2015</u>
	€	€
Hypothecaire leningen		
Gemeente Arnhem inzake Spijkerstraat 11-19	6.987	13.949
Gemeente Arnhem inzake Oost-Peterstraat 23	42.444	48.331
Triodos Bank N.V. inzake Spijkerstraat 49 (verbouwing)	76.669	80.002
Triodos Bank N.V. inzake St. Janskerkstraat 86	230.406	241.260
Triodos Bank N.V. inzake Spijkerstraat 49	500.000	500.000
	<u>856.506</u>	<u>883.542</u>
	<u>31-12-2016</u>	<u>31-12-2015</u>
	€	€
Gemeente Arnhem inzake Spijkerstraat 11-19		
Stand per 1 januari		
Hoofdsom	134.458	134.458
Cumulatieve aflossing	-114.421	-108.333
Saldo per 1 januari	<u>20.037</u>	<u>26.125</u>
Mutaties		
Aflossing	-6.375	-6.088
	<u></u>	<u></u>
Stand per 31 december		
Hoofdsom	134.458	134.458
Cumulatieve aflossing	-120.796	-114.421
Kortlopend deel	-6.675	-6.088
Saldo per 31 december	<u>6.987</u>	<u>13.949</u>
	<u></u>	<u></u>
Rentepercentage	4,7%	4,7%
Looptijd	2 jaar	3 jaar

Deze lening is per 31 december 1993 verkregen ter financiering van de verbetering van het pand Spijkerstraat 11-19 te Arnhem. De looptijd van deze lening is 25 jaar, de rente bedraagt 4,70% en staat tot ultimo 2018 vast. De betaling van rente en aflossing geschiedt door middel van een annuïteit van € 7.316 per jaar. Als zekerheid is hypotheek gegeven op de onroerende zaak.

	<u>31-12-2016</u>	<u>31-12-2015</u>
	€	€
Gemeente Arnhem inzake Oost-Peterstraat 23		
Stand per 1 januari		
Hoofdsom	113.444	113.444
Cumulatieve aflossing	-59.559	-54.005
Saldo per 1 januari	<u>53.885</u>	<u>59.439</u>
 Mutaties		
Aflossing	-5.637	-5.554
Stand per 31 december		
Hoofdsom	113.444	113.444
Cumulatieve aflossing	-65.196	-59.559
Kortlopend deel	-5.804	-5.554
Saldo per 31 december	<u>42.444</u>	<u>48.331</u>
Rentepercentage	4,5%	4,5%
Looptijd	8 jaar	9 jaar

Deze lening is per 20 oktober 1994 verkregen ter financiering van de aankoop van het pand Oost-Peterstraat 23 te Arnhem. Aflossing vindt plaats over een periode van 30 jaar. De rente bedraagt 4,50%. De betaling van aflossingen en rente geschiedt via een annuïteit van € 6.445 per jaar. Van het restant van de hypotheek per 31 december 2016 heeft een bedrag van € 26.120 een looptijd langer dan vijf jaar. Als zekerheid is hypotheek gegeven op de onroerende zaak.

	<u>31-12-2016</u>	<u>31-12-2015</u>
	€	€
Triodos Bank N.V. inzake Spijkerstraat 49		
Stand per 1 januari		
Hoofdsom	500.000	500.000
Saldo per 1 januari	<u>500.000</u>	<u>500.000</u>
Saldo mutaties	<u>-</u>	<u>-</u>
Stand per 31 december		
Hoofdsom	500.000	500.000
Saldo per 31 december	<u>500.000</u>	<u>500.000</u>
Rentepercentage	4,726%	5%
Looptijd	12 jaar	13 jaar

Deze aflossingsvrije lening ad € 500.000 is in 2007 verstrekt ter financiering van een pand aan de Spijkerstraat 49 te Arnhem. Als zekerheid dient het recht van hypotheek op de panden aan de Middenlaan te Renkum, Kastenjelaan 31a, Oost-Peterstraat 23 en Spijkerstraat 49 te Arnhem. Aflossing vindt plaats na een periode van 20 jaar. De rente bedraagt 4,726% en staat vast tot 5 april 2017. Het restant van de lening per 31 december 2016 heeft een bedrag van € 500.000 een looptijd langer dan vijf jaar.

	<u>31-12-2016</u>	<u>31-12-2015</u>
	€	€
Triodos Bank N.V. inzake Spijkerstraat 49 (verbouwing)		
Stand per 1 januari		
Hoofdsom	100.000	100.000
Cumulatieve aflossing	-16.665	-13.332
Saldo per 1 januari	<u>83.335</u>	<u>86.668</u>
 Mutaties		
Aflossing	-3.333	-3.333
Stand per 31 december		
Hoofdsom	99.167	100.000
Cumulatieve aflossing	-19.165	-16.665
Kortlopend deel	-3.333	-3.333
Saldo per 31 december	<u>76.669</u>	<u>80.002</u>
Rentepercentage	4,2%	4,5%
Looptijd	24 jaar	25 jaar

De hypothecaire lening ad € 100.000 is verstrekt ter financiering van een verbouwing van het pand Spijkerstraat 49 te Arnhem. Als zekerheid dient het recht van hypotheek op de panden aan de Middenlaan te Renkum, Kastanjelaan 31a, Oost-Peterstraat 23 en Spijkerstraat 49 te Arnhem. Aflossing vindt plaats over een periode van 30 jaar. De rente bedraagt 4,2%. De aflossing per kwartaal bedraagt € 833. Het aantal resterende kwartaaltermijnen bedraagt 96.

Van het restant van de lening per 31 december 2016 heeft een bedrag van € 60.004 een looptijd langer dan vijf jaar.

	<u>31-12-2016</u>	<u>31-12-2015</u>
	€	€
Triodos Bank N.V. inzake St. Janskerkstraat 86		
Stand per 1 januari		
Hoofdsom	275.000	275.000
Cumulatieve aflossing	-23.901	-14.062
Saldo per 1 januari	<u>251.099</u>	<u>260.938</u>
 Mutaties		
Aflossing	-10.346	-9.839
Stand per 31 december		
Hoofdsom	275.000	275.000
Cumulatieve aflossing	-34.247	-23.901
Kortlopend deel	-10.347	-9.839
Saldo per 31 december	<u>230.406</u>	<u>241.260</u>
Rentepercentage		3,88%
Looptijd		19 jaar

Deze lening is per 1 juni 2013 verkregen ter financiering van de aankoop van het pand St. Janskerkstraat 86 te Arnhem. Aflossing vindt plaats middels een maandelijks annuïteit van € 1.649,11. De rente bedraagt 3,68% en staat tot medio ultimo 2021 vast. Als zekerheid is hypotheek gegeven op de onroerende zaak en tevens op de panden Spijkerstraat 49, Oost Peterstraat 23, St. Janskerkstraat 86A, Middenlaan 47 en Kastanjelaan 31A, allen te Arnhem.

Kortlopende schulden

	<u>31-12-2016</u>	<u>31-12-2015</u>
	€	€
12 Schulden aan kredietinstellingen		
Aflossingsverplichtingen	<u>26.159</u>	<u>24.814</u>
 Aflossingsverplichtingen		
	<u>31-12-2016</u>	<u>31-12-2015</u>
	€	€
Triodos Bank N.V. inzake Spijkerstraat 49	3.333	3.333
Gemeente Arnhem inzake Oost-Peterstraat	5.804	5.554
Gemeente Arnhem inzake Spijkerstraat 11-19	6.675	6.088
Triodos Bank N.V. inzake St. Janskerkstraat 86	10.347	9.839
	<u>26.159</u>	<u>24.814</u>

	<u>31-12-2016</u>	<u>31-12-2015</u>
	€	€
13 Schulden aan leveranciers en handelskredieten		
Crediteuren	40.395	64.802
	<u>40.395</u>	<u>64.802</u>
	<u>31-12-2016</u>	<u>31-12-2015</u>
	€	€
14 Belastingen en premies sociale verzekeringen		
Omzetbelasting	-	8.433
Loonheffing	17.071	30.719
	<u>17.071</u>	<u>39.152</u>
	<u>31-12-2016</u>	<u>31-12-2015</u>
	€	€
15 Overige schulden en overlopende passiva		
Waarborgsommen	93.184	110.776
Voorziening service-afrekeningen	25.000	25.000
Afrekening Nuon, warmtemeter, e.d.	17.363	24.000
Vakantiegeld	18.934	15.251
Nog te betalen schadeclaim	17.000	-
Service kosten	14.925	93.881
Nog te betalen huren Veenendaalsweg en kade 17	10.404	10.404
Accountantskosten	10.000	10.000
Vooruit ontvangen Gemeente Nijmegen (Bottendaal)	8.500	8.500
Nog te betalen rente langlopende schulden	7.830	7.940
Nog te betalen kosten juridisch advies	6.670	6.622
Nog te betalen vakantiedagen	4.242	546
Overige schulden	2.270	8.584
Rente- en bankkosten	644	600
Energie-afrekening Gastatelier	-	1.466
Telefoon	-	900
Nettolonen	-	859
	<u>236.966</u>	<u>325.329</u>

Niet in de balans opgenomen rechten, verplichtingen en regelingen*Garanties*

De afgegeven garantie(s) inzake huurovereenkomsten onroerend goed bedragen per 31 december 2016 € 72.348.

Huurverplichtingen onroerende zaken

Door de stichting zijn meerjarige financiële verplichtingen aangegaan tot en met 15 oktober 2016 terzake van huur van bedrijfsruimte aan de Utrechtsestraat 51 te Arnhem (€ 10.768 per jaar).
Huurcontract kan vanaf 15 oktober 2016 jaarlijks met een jaar worden verlengd.

Voorstel resultaatverwerking

Het bestuur van de stichting stelt voor het resultaat de volgende bestemming te geven:

Het resultaat over 2016 ad €55.867 wordt geheel toegevoegd aan de algemene reserves.

Conform artikel 15 lid 4 dient dit voorstel nog te worden goedgekeurd door de Raad van Toezicht.

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2016

	2016	Begroting 2016	2015
	€	€	€
Baten			
Subsidies van overheden	292.538	292.500	333.019
Opbrengsten exploitatie gebouwen	1.293.542	1.367.000	1.499.403
	<u>1.586.080</u>	<u>1.659.500</u>	<u>1.832.422</u>
16 Subsidies van overheden			
Subsidie Gemeente Arnhem	183.493	183.500	211.854
Subsidie Gemeente Nijmegen	70.709	71.000	70.709
Subsidie Gemeente Ede	-	-	12.500
Subsidie Gemeente Apeldoorn	38.336	38.000	37.956
	<u>292.538</u>	<u>292.500</u>	<u>333.019</u>
17 Opbrengsten exploitatie gebouwen			
Huren	1.291.602	1.300.000	1.411.598
Administratiekosten service afrekeningen	110	-	8.035
Inschrijfgelden	18.845	26.000	16.130
Contract gelden	16.450	11.000	13.650
Retour administratiekosten coulance	7.129	30.000	40.853
Overige opbrengsten	2.400	-	2.958
Derving huur	-42.994	-	6.179
	<u>1.293.542</u>	<u>1.367.000</u>	<u>1.499.403</u>
18 Personeelskosten			
Lonen en salarissen	337.282	310.000	377.503
Sociale lasten en pensioenlasten	73.842	45.000	65.522
Overige personeelskosten	24.585	18.000	31.325
	<u>435.709</u>	<u>373.000</u>	<u>474.350</u>

	2016	Begroting 2016	2015
	€	€	€
Lonen en salarissen			
Brutolonen	384.492	310.000	377.503
Ontvangen ziekengelduitkeringen	-47.210	-	-
	<u>337.282</u>	<u>310.000</u>	<u>377.503</u>
			<u>2016</u>
			€
Bezoldiging bestuurders			
Bezoldiging bestuurders			69.922
			<u>69.922</u>
Gemiddeld aantal werknemers			
2016			
			<u>Aantal</u>
Gemiddeld aantal werknemers			8,30
2015			
			<u>Aantal</u>
Gemiddeld aantal werknemers			7,80
Sociale lasten en pensioenlasten			
Sociale lasten	64.742	45.000	63.406
Pensioenlasten	9.100	-	2.116
	<u>73.842</u>	<u>45.000</u>	<u>65.522</u>
Overige personeelskosten			
Ziekteverzuimverzekering	10.164	9.500	15.953
WKR-regeling	4.042	5.000	2.721
Kosten Arbo dienst	3.417	1.000	681
Declaraties en reiskosten	3.148	1.500	3.190
Overige personeelskosten	2.276	-	4.771
Vrijwilligersvergoeding	900	-	2.125
Studie- en opleidingskosten	638	1.000	1.884
	<u>24.585</u>	<u>18.000</u>	<u>31.325</u>

	2016	Begroting 2016	2015
	€	€	€
19 Afschrijvingen materiële vaste activa			
Afschrijvingskosten verbouwingen	12.317	63.000	26.236
Afschrijvingskosten inventarissen	1.740	5.000	1.735
Afschrijvingskosten vervoermiddelen	1.351	2.000	1.155
	<u>15.408</u>	<u>70.000</u>	<u>29.126</u>
Overige stichtingskosten			
20 Huisvestingskosten			
Huur Utrechtsestraat 51 Stichtingsbureau	10.752	12.000	10.678
Energie Utrechtsestraat 51 Stichtingsbureau	2.732	2.000	3.462
Overige huisvestingskosten	-150	-	-
	<u>13.334</u>	<u>14.000</u>	<u>14.140</u>
21 Exploitatiekosten gebouwen			
Huur gebouwen	703.942	840.000	838.944
Gastenateliers en overige huisvestingskosten	83.236	14.500	37.115
Onderhouds- en schoonmaakkosten	51.557	102.500	86.983
Verzekering panden	11.868	8.500	12.030
Onroerende zaak belasting en zuiveringslasten	10.295	9.000	15.785
Taxatiekosten panden	5.557	-	2.302
Materialen KLB panden	3.893	-	10.818
Kleine aanschaf machines, inventaris	3.504	1.000	2.975
Derving Leegstand energie	-	35.000	34.460
Exploitatie Trans 6 Arnhem	-	-	25.041
Dotatie voorziening groot onderhoud	26.500	32.000	30.000
Energielasten Weurtseweg voorgaand jaar	-	-	12.723
Warmtemeter en servicekosten	-	-	15.118
	<u>900.352</u>	<u>1.042.500</u>	<u>1.124.294</u>
Aan huurders doorbelaste exploitatiekosten	-2.301	-	-
	<u>898.051</u>	<u>1.042.500</u>	<u>1.124.294</u>

	2016	Begroting 2016	2015
	€	€	€
22 Kantoorkosten			
Kosten automatisering	26.258	20.000	24.155
Telefoon- en faxkosten	7.755	6.500	9.228
Porti	4.395	2.000	5.571
Drukwerk	3.950	3.000	4.073
PR kosten	1.704	1.000	2.755
Kantoorbenodigdheden	624	1.500	1.248
	<u>44.686</u>	<u>34.000</u>	<u>47.030</u>

23 Algemene kosten			
Juridische- en incassokosten	44.856	15.000	17.755
Accountantskosten	13.204	11.500	12.862
Overige algemene kosten	235	15.000	8.928
Autokosten	5.756	6.000	7.028
Abonnementen en contributies	4.170	4.500	4.293
Advieskosten extern project	1.016	-	3.856
Kosten St. Slak 50 jaar	6.132	-	2.270
Assurantiepremie algemeen	3.175	4.000	2.185
Huishoudelijke kosten	1.057	1.000	1.109
Externe projectkosten	5.613	-	-
	<u>85.214</u>	<u>57.000</u>	<u>60.286</u>

Het accountantshonorarium inzake de controle van de jaarrekening bedraagt € 5.900,-.

24 Overige kosten			
Overige kosten	-31.358	500	2.301
Dotatie voorziening oninbare debiteuren	25.682	-	-
Lasten permanente panden en tijdelijke projecten	-	22.500	-
	<u>-5.676</u>	<u>23.000</u>	<u>2.301</u>

25 Andere rentebaten en soortgelijke opbrengsten			
Rentebaten lening u/g Vollenhoven	542	-	115
Rente belastingen	-	-	105
	<u>542</u>	<u>-</u>	<u>220</u>

26 Rentelasten en soortgelijke kosten

Rentelasten leningen en -banken

	2016	Begroting 2016	2015
	€	€	€
Rentelasten leningen en -banken	44.029	46.000	44.485
Rentelasten leningen en -banken			
Rente lening Triodos Bank N.V. inzake Spijkerstraat 49	25.000	-	25.000
Rente lening Triodos Bank N.V. St. Janskerkstraat 86	9.243	-	9.951
Rente lening Triodos Bank N.V. Spijkerstraat 49 (verbouwing)	3.412	-	3.844
Overige rente- en bankkosten	4.624	-	3.570
Rente lening Gemeente Arnhem Spijkerstraat 11-19	942	-	1.228
Rente lening Gemeente Arnhem Oost Peterstraat 23	808	46.000	892
	44.029	46.000	44.485

Arnhem, 30 maart 2017

 Ondertekening directie en leden
 Raad van Toezicht voor akkoord

OVERIGE GEGEVENS

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: Het bestuur van Stichting Atelierbeheer SLAK

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2016 van stichting Atelierbeheer Slak te Arnhem gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in de financieel verslag periode opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van stichting Atelierbeheer Slak op 31 december 2016 en van het resultaat over 2016 in overeenstemming met de richtlijn voor de Jaarverslaggeving C1 Kleine organisaties zonder winststreven.

De jaarrekening bestaat uit:

- De balans per 31 december 2016.
- De staat van baten en lasten over 2016.
- De toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van stichting Atelierbeheer Slak, zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

de andere accountant

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat de financieel verslag periode andere informatie, die bestaat uit:

- De overige gegevens

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder de overige gegevens in overeenstemming met de richtlijn voor de Jaarverslaggeving C1 Kleine organisaties zonder winststreven.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening betreffende de jaarrekening

Oordeel Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met richtlijn voor de Jaarverslaggeving C1 Kleine organisaties zonder winststreven. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen.

In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheid voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht, dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel. Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Arnhem, 30 maart 2017

DVE Audit

R.N. Duijn RA